פּוילע טאַבעלע פון דער מלוכה-לאָטעריע (זעה זייט 2)

Lodzer Tageblat № 73 | Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem | פּרייז 15 גראָשען

לאָדזשער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16.
טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 100-57, פון אַדמיניסטראַציע 100-47.

דאָנערשטאָג, פּ׳ צו, ח׳ ניסן תרצ״א | 26 marca 1931 r. | 24-טער יאָהרגאַנג

פּוילישע פאַבריקאַנטן-דעלעגאַציע קיין מאָסקווע

די איצטיגע לאַגע לויט׳ן בעריכט פון אינסטיטוט צו פאָרשען די קאָניונקטור

מאַרשאַל פּילסודסקי קומט איבערמאָרגען קיין פּוילען

דעלעגאַציע פון פּוילישע אינדוסטריעלער קיין סאָוו.-רוסלאַנד

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אין די פּוילישע אינדוסטריע קרייזען איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצושיקען אַ אינדוסטריעלער דעלעגאַציע קיין סאָוו. רוסלאַנד. די דעלעגאַציע מיט׳ן פּרעז. פון לעוויאַטאַן וויערזשביצקי בראש זאָל אין האַלאַנד פאַרברענגען 2 וואָכען.

דער פאָרשטעהער פון „סאָוופּאָלטאָרג" וואָס האָט לעצטענס געווילט אין פּוילען האָט ערקלערט, אַז די „פּיאַטילעטקאַ" איז פאַר פּוילען נישט געפעהרליך און, אַז איצט זענען פאַרהאַן גרויסע עקספּאָרט מעגליכקייטען פון פּוילען. בעזונדערס קען מען איצט עקספּאָרטירען קיין סאָוו. רוסלאַנד לאַנדווירטשאַפטליכע מאַשינען און באַהן-מאַטעריאַלען.

די איניציאַטיווע צו שיקען אַ פּוילישע דעלעגאַציע פון אינדוסטריעלער שטאַמט פון „סאָוופּאָלטאָרג", דער געמישטער סאָוו.-פּוילישער האַנדעלס געזעלשאַפט וואָס דאַרף האָבען איהר זיצונג אין מאָסקווע דעם 10. אַפּריל.

מאַרשאַל פּילסודסקי איז ליסאַבאָן

ליסאַבאָן, 25. (סב.)

דיר. בערלאָווסקי איז אַרויסגעפאָהרען פון מאַדריד, וואו ער האָט איבערגעגעבען דער פּאָרטוגאַלישער רעגירונג אַ דאַנק אין נאָמען פון דער פּוילישער רעגירונג פאַר דער גאַסטפריינדליכקייט, וואָס זי האָט אַרויסגעוויזען לגבי מאַרש. פּילסודסקי. אויך מאַרש. פּילסודסקי אַליין האָט איבערגעגעבען דער פּאָרטוגאַלישער רעגירונג אַ דאַנק פאַר דער אויסגעצייכענטער פריינדליכקייט.

פון דער מאַדיר דעפּעשע איז צו דערזעהן, אַז מאַרשאַל פּילסודסקי האַלט זיך דערווייל אויף אין שפּאַנישען פּאָרט און ער וועט וואַהרשיינליך מיט דער באַהן צוריקקומען קיין פּוילען.

מאַרשאַל פּילסודסקי קומט צוריק דאָנערשטאָג

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). עס איז אָנגעקומען אַ בריף פון מאַרשאַל פּילסודסקי, אין וועלכען ער מעלדעט, אַז קומענדיגען דאָנערשטאָג קומט ער צוריק קיין פּוילען איבער גדיניאַ.

די לאַגע האָט זיך פאַרערגערט

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער מלוכה׳שער אינסטיטוט צו פאָרשען די קאָניונקטור האָט פאַרעפענטליכט זיין בעריכט פאַר די לעצטע חדשים. אין בעריכט ווערט געזאָגט, אַז די לאַגע האָט זיך ווידער פאַרערגערט. די פּראָדוקציע האָט זיך פאַרקלענערט, דער טראַנזיט איז שוואַכער און עס זענען אויך פאַרקלענערט געוואָרען די פקדונות אין די באַנק.

די פאַרבעסערונג פון דער לאַגע, ווערט געזאָגט אין בעריכט איז אָפּהענגיג פון דער אינערליכער פּאָליטיק און פון די בעציהונג צו די אַנדערע מלוכות.

מאָרגען

דער לעצטער פרייטאָג פאַר יום-טוב

פערגעסט נישט

אויפצוגעבען אייערע אַנאָנסען פאַר׳ן פרייטאָג-נומער היינט ביז 9 אָוונט.

די פרייטאַג-נומער

פון „לאָדזשער טאָגעבלאַט" דרינגט אַריין אין די ברייטסטע קרייזען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

אַ אַנאָנס אין „לאָדזשער טאָגעבלאַט" איז אַ שאַנס צו אייער ערפאָלג.

ענטדעקט אַ גרויסע אַפּערע אין ווילנאַ

ווילנאַ, (טעלעפאָניש צום „לאָדז. טאָג.") דאָ איז ענטדעקט געוואָרען אַ ריזיגע אַפּערע. אַ חברה אַפּעריסטען האָבען פאַרלעגט אַ קאָאָפּעראַטיווע געזעלשאַפט מפלומרשט צו בויען אַ ים-קאַנאַל, וואָס וועט פאַראייניגען גדיניע מיט׳ן פּונג, און זיי האָבען צוגעזאָגט אַרבייטסלאָזע ברויט און אַרבייט. די אַפּעריסטען האָבען זיך געלאָזט אָנקריגען 2000 נאַאיווע מענשען, וועלכע האָבען זיי אַריינגעטראָגען פּעניען.

פּאַסאַזשיר-צוג אַריינגעפאַלען אין אַ טייך

פּראַג, 25. מערץ (ט)

דער פּאַסאַזשיר צוג 702, וואָס איז געגאַנגען פון דער פּוילישער גרענעץ איז בעים איבערפאָהרען דעם טייך טונאַש צווישען די סטאַציעס סאַפּינאָוו און ליפּיאַן, אַריינגעפאַלען אין וואַסער. דריי מענשען זענען אומגעקומען. אַמעהר איז שווער און 6 לייכט פאַרוואונדעט געוואָרען. מיליטער איז געקומען צו הילף די פּראַאומגליקטע.

נייע בלוטיגע אומרוהען אין אינדיע

לאָנדאָן, 25. (ט) די בלוטיגע נאַציאָנאַליסטישע קאַמפּען אין דער שטאָט גאַוונפּור, וואָס האָבען אויסגעבראָכען צוליב׳ן אויספיהרען די טויט-שטראָף איבער 3 אינדיער, דויערען ווייטער. ביז איצט זענען 30 פּערזאָן דערהרג׳עט געוואָרען און 100 זענען פאַרוואונדעט געוואָרען.

פּאָליציי האָט נישט געקאָנט בעהערשען די לאַגע און עס איז אַרויסגערופען געוואָרען מיליטער.

די אומרוהען זענען אויסגעבראָכען צוליב דעם, וואָס די מאַכטהאַבער האָבען נישט געוואָלט צומאַכען די געשעפטען בעת דער דעמאָנסטראַציע געגען דער טויט-שטראָף פון די 3 אינדיער. די אינדישע נאַציאָנאַליסטען האָבען אויסגערויבט די מאַכטהאַבערישע געשעפטען און דערהרג׳עט די אייגענטימער.

בלוטיגע סטודענטן-דעמאָנסטראַציע אין מאַדריד

מאַדריד, 25. מערץ (ט.)

די סטודענטען פון דער מאַדרידער אוניווערזיטעט האָבען היינט ווייטער געפּרובט איינאָרדנען אַ דעמאָנסטראַציע מיט דער פאָדערונג פון אַ אַלגעמיינער פּאָליטישע אַמנעסטיע. פּאָליציי האָט זיי נישט געלאָזט דעמאָנסטרירען. די סטודענטען האָבען זיך דאַן צוריקגעצויגען אין דער אוניווערזיטעט און פון דאָרט די פּאָליציי בעוואָרפען מיט שטיינער. די פּאָליציי האָט דאַן גענומען שיסען. די סטודענטען האָבען זיך דאַן אַרויסגעלאָזען פון אוניווערזיטעט מיט אַ דייטער פאָהן אין האַנד און בעשאָסען די פּאָליציי מיט רעוואָלווערען. 1 פּאָליציאַנט און 1 סטודענט זענען דערהרג׳עט געוואָרען. די צאָהל פאַרוואונדעטע איז גרויס. די גאַסען צו דער אוניווערזיטעט זענען אָפּגעשלאָסען. די רעגירונג וועט שליסען די אוניווערזיטעט.

בעקאַנטמאַכונג

איך מאַך בעקאַנט מיינע ג׳ קונדשאַפט, דאָס די בעוואוסטע פון לאַנגע יאָהרען

היגיענישע און כשר׳ע בעקעריי פון

ש. מיצענמאַכער

פּיעטריקאָווער 166 טעלעפאָן 13-119

באַקט די שענסטע מצות

פון די בעסטע קוואַליטעטען מעהל אונטער דער השגחה פון לאָדזשער ראַבינאַט.

בעמערקונג! מיר בעזיצען אַ פיליע וואָלטשאַנסקאַ 169. טעל 53-201

מאַשינען-מצות

פון די פאַראייניגטע לאָדזשער בעקער-מייסטער

אַלעי קאָשטשושקי 11 – טעלעפאָן 08-141

פאַרקויף-שטעלען: מ. יעלין פּיעטרקאָווער 24

י. ווילנער, פּאָמאָרסקאַ 3

די מצות ווערען געבאַקען פון בעסטען מעהל מיט דער אויפזיכט פון דער נייעסטער טעכניק אונטער דער שטרענגסטער השגחה פון יאַנאָווער רב וואַפנער ווי אויך פון 2 אָבער-משגיחים. בעשטענדיגער היגיענישער און פאַכמענישער אויפזיכט און האָבען זיך מיט זייער גוטען געשמאַק און פערדויליכקייט בעריהמט געמאַכט.

מצות כשר לפסח | מצות כשר לפסח

אַכטונג!

דערמיט מאַכען מיר אויפמערקזאַם, אַז די

1000 אומזיסטע בילעטען אויף שוויץ-בעדער,

וועלכע ה׳ אפּענבאַר האָט געשפּענדעט, וועלען פערטיילט ווערען אין דער אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזשער טאָגעבלאַט" פּיעטריקאָווער 16, היינט, דאָנערשטאָג ביז׳ן 27-טן מערץ איינשליסליך פון 10 פריה ביז 6 אָוונט אָהן אונטערבּרעכונג.

בעמ.: די בילעטען אויף די שוויץ-בעדער זענען גילטיג אויף מאָנטאָג ד. 30 מערץ יעדער אין זיין בעשטימטער שעה.

אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזשער טאָגעבלאַט".

ייִן כשר לפסח!

אויב איהר האָט נאָך נישט געטרונקען דעם בעוואוסטען ראָזינען-ווייִן „פּראַגרעס № 7" דאַן איבערצייגט אייך, אַז איהר בערויבט אייך און אייער פאַמיליע הנאה צו האָבען פון גוטען וויין, וואָס קאָסט זעהר ביליג.

צוליב אַ רעקלאַמע פערקויפען מיר

אַ פלאַש פון 1/4 ליטער גוטען ראָזינען-וויין № 7 נאָר 65 גראָשען

אַ באָטשינקע דעם זעלבען נומער 1.50 זל.

צו דער בעקוועמליכקייט פון ג׳ פּובליקום בעקומט מען אויך דעם ווייִן „פּראַגרעס" № 7 ביי

ח. בלאַנקעט, גלובנאַ 69

אַלע סאָרטען ווייִנען פון די פירמע „פּראָגרעס" איז צו בעקומען

אויף פסח, אַ חוץ נאָר די 1/4 ליטערדיגע צו 65 גראָשען.

מיט אַכטונג

וויין- און מעהד-פאַבריק

פירמע „פּראַגרעס"

אַלטער מאַרק 2, טעל. 82-184.

בעמערקונג: ביי אונז בעקומט מען רויט וויין פריי פון צוקער

8-ונג לאָדזשער יודען

אַזוי ווי עס איז דאָ אויף רייבעכץ חשש חמץ בפסח דעריבער קומט און קויפט נאָר דאָס איינציגע רייבעכץ, וואָס האָט אַ הכשר פון לאָדזשער ראַבינאַט. דאָס רייבעכץ איז געפּאַקט אין זעקלעך און פערזעהן מיט אַ ספּעציעלע באַנדראָל מיט אונזערע אונטערשריפט. פאַר דעם רייבעכץ אָהן אונזער באַנדראָל קענען מיר נישט פעראַנטוואָרטליך פאַר כשרות.

מיט אַכטונג

פנחס מאַרגינשטערן, קאַמיענאַ 11

פנחס יעקב בריקמאַן ווסכאָדניאַ 2

אַ הערצליכען מזל-טוב

און אַ גליקליכע צוקונפט ווינש איך מיין ליבע שוועגערין פעלאַ מאַקאַרסקאַ צו דער חתונה מיט ה׳ יוסל קופּערבערג. וועלכע איז פאַרגעקומען דעם 21. מערץ 1931.

ווינשט אברהם יעקב פלום מיט פרוי און קינדער

Dr. med.

Adam Bender

אינערליכע ספּעציעל הערץ-קראַנקהייטען

נאַרוטאָוויטשאַ 30, טעל. 75-214

נעמט אָן פון 5 ביז 7 נאָכמ.

Dr. med.

H. Krauskopf

אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען

וואוינט איצט

זגיערזשער 15, טעל. 47-113

נעהמט אָן פון 4 ביז 7 אָוונט

Dr. med.

G. Gersztajn

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען

טראַוגוטאַ Traugutta 12

Telefon 175-10

נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אָוונט.

Dr. med. J.M. Barcinski

רענטגען - אינסטיטוט היילט בייזע געשווילעכצער (ראַק) רענטגען-פאָטאָגראַפיעס און דורכלייכטונגען אין אינסטיטוט און אין דער וואוינונג פון פּאַציענט.

נעמט אָן פון 5 – 8 אָוונט.

11-טער ליסטאָפּאַד 20. טעלעפאָן 50-214

הענדערסאן און בריאן פאדערען פון דײטשלאנד

איבערצוגעבען די פראגע וועגען דער צאל-אוניע דעם פעלקער-בונד

גאנדי פערשריגען אלס פערעטער דורך אינדישע נאציאנאליסטען

שטעלונג פון ענגלאנד, פראנקרײך איטאליען און טשעכאסלאוואקיע צום דײטש-עסטרײכישען צאל-אפמאך

פאריז, 25. מערץ (ט)

ווי מען שמועסט אין די אינפארמירטע פאריזער קרײזען, איז צווישען בריאן און הענדערסאן'ען געקומען צו א הסכם בנוגע דער שטעלונג, וואס פראנקרײך און ענגלאנד און מיט זײ אויך איטאליען און טשעכאסלאוואקיע זאלען פערנעמען צום דײטש-עסטרײכישען צאל-אפמאך. די דאזיגע פיר מלוכות זאלען זיך ווענדען צום פעלקער בונד ער זאל ארויסזאגען זײן שטאנדפונקט. אין וואס פאר א פערהעלטעניש עס געפינט זיך דער דײטש-עסטרײכישער אפמאך צום אפמאך פון סאן זשערמען און צום פראטאקאל פון 1922.

ביז דער פעלקער-בונד וועט נישט ארויסגעבען זײן אורטײל מוזען די אונטערהאנדלונגען וועגען אפמאך צווישען דײטשלאנד און עסטרײך אונטערבראכען ווערען. דער פעלקער-בונד זאל זיך מיט דעם ענין פערנעמען אויף זײן מאי-סעסיע.

בערלין, 25. מערץ (ט)

דער ענגלישער געזאנדטער אין בערלין האט הײנט איבערגעגעבען קאנצלער ברינינג די שטעלונג פון ענגלאנד, לויט וועלכער דײטשלאנד דארף איבעררײסען די אונטערהאנדלונגען וועגען אפמאך ביז צו דער מאי-סעסיע פון פעלקער-בונד. קאנצלער ברינינג האט גענטפערט, אז דער דײטש-עסטרײכישער אפמאך שטעהט נישט אין סתירה צום גענפער פראטאקאל. דער אפמאך וועט זײן פון רײן ווירטשאפטליכען כאראקטער און עס איז נישט דערלויבט, אז דער פעלקער-בונד זאל איהם בעטראכטען פון א פאליטישען שטאנדפונקט.

פאריז, 25. מערץ (ט)

בריאן האט קאנפערירט מיט די פארזיצער פון די אויסערן-קאמיסיעס, בײם פארלאמענט און סענאט וועגען דײטש-עסטרײכישען צאל-אפמאך.

פערבאט פון קויהלען-אימפארט קײן עסטרײך און דײטשלאנד

בערלין, 25 (ספ.) „בערלינער טאגעבלאט" מעלדעט פון מאסגעבענדע קרײזען, אז עס איז פאראן א פלאן ארויסצוגעבען א פערבאט צו אימפארטירען אויסלענדישע קויהלען אויפ'ן שטח פון דער עסטרײכיש-דײטשער צאל-אוניע.

עסטרײכישער יוסטיץ-מיניסטער אין בערלין

ווין, 25. (ט) דער עסטרײכישער יוסטיץ מיניסטער שערף פאהרט מארגען ארויס קײן בערלין. דער עסטרײכישער יוסטיץ-מיניסטער וועט קאנפערירען מיט די מיטגלידער פון דער דײטשער רעגירונג וועגען אויסגלײכען די יוריסטישע געזעצגעבונג פון עסטרײך מיט דײטשלאנד אויפ'ן געביט פון שטראף-רעכט און ציוויל פראצעסען.

דעמאנסטראציעס געגען גאנדי'ן

לאנדאן, 25. מערץ (ט) גאנדי איז בײ זײן אנקומען קײן קאראטשי צום אינדישען נאציאנאלען קאנגרעס, באגעגענט געווארען אויפ'ן וואקזאל פון א גרויסען המון מיט זידלערײען. די דעמאנסטראנטען האבען איהם פערגעווארפען, אז ער ארבײט צוזאמען מיט דער אינדישער רעגירונג. בעת גאנדי האט זיך ארײנגעזעצט אין אויטאמאביל און גענומען אפפאהרען פון וואקזאל האט דער המון איהם באגלײט מיט אויסגעשרײען: „נידער מיט גאנדי'ן! גאנדי איז א פערעטער!"

פון גאנץ אינדיען קומען אן ידיעות וועגען אונרוהען, בלוטיגע דעמאנסטראציעס און צוזאמענשטויסען מיט דער פאליציי. אין נאוופור, אלאהאבאד, לוקנאו און אנדערע שטעט האט געמוזט ארויסגערופען ווערען מיליטער צום המון.

די שפאלטונג צווישען ליבע"ראלען א געשעהענע זאך

לאנדאן, 25. (ספ.) אויף דער געסטריגער זיצונג פון דער פארלאמענטארישער פראקציע פון די ליבעראלען איז געקומען צום אויסדרוק א שארפע אפאזיציע צו לאיד דזשארזש'ס פאליטיק. די זיצונג האט געדויערט 5 שעה און איז געווען א נעהעמע פון די 50 דעפוטאטען וואס געהערען צו דער ליבעראלער פארטײ, האבען 17 ארײנגעטראגען א רעזאלוציע געגען לאיד דזשארזש'ן. די הײנטיגע פרעסע רעדט ארום די נעכטיגע זיצונג און שטעלט פעסט, אז די שפאלטונג צווישען די ליבעראלען איז געשעהענע זאך און אז זשאן סימאנ'ס גרופע וועט בקרוב פערעפענטליכען א דעקלאראציע וועגען ארויסטריט פון דער פארטײ.

גרויסער אוקראי-נישער פראצעס אין לעמבערג

לעמבערג. (טעלעפאניש צום „לאדזער טאגעבלאט") אין לעמבערגער קרײז-געריכט האט זיך אנגעהויבען דער פראצעס געגען 5 מיטגלידער פון דער אוקראינישער מיליטערישער ארגאניזאציע, וואס ווערען בעשולדיגט אין א רײה אטענטאטן.

דער פראצעס וועט דויערן 3 טעג.

פאגראמטשיק מאכנא אנטלאפען פון תפיסה

טשערנאוויץ, 25. (ספ)

די הגע פרעסע מעלדעט, אז דער טרויעריג בעריהמטער אטאמאן און פאגראמטשיק מאכנא, וואס זיצט אין טשעכאסלאוואקיע אין תפיסה פאר באנדיטען אנפאלען איז אנטלאפען; און געפינט זיך איצט אין רומעניען, וואו ער איז צוגעשטאנען צו פאלשמשיק'ס באנדיטען באנדע, וואס ווארפט אן א שרעק אויף גאנץ בעסאראביען.

וואולקאן מעראפי שפייט מיט לאווע

לאנדאן, 25. (ספ.) דער וואולקאן מעראפי אויף דער אינזעל יאווא איז ווי-דער געווארען טעטיג. פון קראטער שלאגען ארויס שטראמען לאווע און אין דער געגענד געהט א אש-רעגען.

2000 מענשען, וואס וואוינען אין דער געגענד פון וואולקאן האבען לויט א פעראָרדנונג פון דער מאכט פערלאזען זײערע הײמען.

הונגער-שטרײק אין א סאוויעטישער תפיסה

סאמבאר, 25. מערץ (ספ.) מיט די מעלדונג פון דער צײטונג „ביליריש" האבען די פאליטישע ארעסטאנטען אין פאטיי ערקלערט א הונגער-שטרײק, אלס פראטעסט געגען אונטערמענשליכען רעזשים אין דער סאוויעטישער תפיסה.

3 ארעסטאנטען וואס געהערען צו דער נאציאנאליסטישער אוקראינישער ארגאניזאציע זענען דערשאסען געווארען.

אונטערגעגאנגען א שיף
14 מענשען אומגעקומען

ווין, 25. מערץ (ספ.)

פון סטאמבול מעלדעט מען, אז אין טערקישען פארט אין דערדאנעלען איז געזונקען א שיף 14 ארבעטער זענען אומגעקומען.

200 קרבנות פון די גאסען-קאמפען אין לימא.

ניו יארק, 25. (ספ.) ווי מען מעלדעט פון לימאן, זענען אין די גאסען קאמפען פון דער הויפט שטאט איז פערו, דער'הרג'עט געווארען 200 זעלנער.

פרויד און לאנדשטײנער
עהרען-מיטגלידער פון עסטרײכישער מעדיצינישער געזעלשאפט

ווין, (י.ט.א.) דער בעריהמטער געלעהרטער ד"ר זיגמונד פרויד און דער נאבעל-לוירעאט לאנדשטײנער האבען בעקומען עהרען-מיטגליד-מעדאלען פון דער עסטרײכישער מעדיצינישער געזעלשאפט.

די עסטרײכישע פרעסע בעצײכענט דעם שריט אלס פערגיטיגונג פאר'ן אומרעכט פון ווינער אוניווערזיטעט, וועלכער האט נישט בעשטימט בײדע געלעהרטע אלס געוועהנליכע פראפעסארען, ווײל זײ זענען יודען.

דעם הויפט-געווינס

האט דער ווער פון 15-טען מערץ ביז'ן 30-טען אפריל קויפט

א מענער-הוט בײ מ. קאפעלושניק

8 קאנסטאנטינער 8

8

ווײל נאר אין דעם אנגעגעבענעם טערמין זענען די פרײזען רעדוצירט מיט 30 פראצענט.

אײלט אײך צו און נוצט אויס די געלעגענהײט.

פולע טאבעלע פון די געווינסען / 5-טע קלאס — 14-טער טאג פון דער ציהונג

15.000 zł. na nr. 159565.

10.000 zł. na nr.: 12578 17363 62718 156940 181766.

5.000 zł. na nr.: 73326 139828 209431.

3.000 zł. na nr.: 5023 11909 36684 42742 54052 84057 88652 124919 194614.

2.000 zł. na nr.: 42023 67998 77039 107726 135503 141145 159037 185957.

1.000 zł. na nr.: 15437 17302 23106 23590 28879 31286 48503 73409 74030 80636 86007 107132 107844 117275 133860 135568 137294 146237 148248 160149 175304 182163 184543 208454 208914.

500 zł. na nr.: 3875 6529 7036 7242 8136 10728 13337 14261 14594 15648 17162 17218 17777 20577 24242 24437 25680 26132 27119 29119 29663 29751 30628 32752 32944 34582 35712 35934 36050 36079 36452 38491 38806 30217 39869 40664 42240 42955 43369 45517 46024 46562 57225 58058 62484 50685 53174 54530 55001 55024 55208 56372 56536 56803 59018 59615 60172 62858 63489 67689 67853 69953 70564 70882 72519 72982 75675 78299 78856 802204 81068 81236 83676 85174 85965 86583 87065 87138 88160 90981 91790 97351 97967 98374 98388 100985 101047 102959 105574 105617 106482 108858 109583 109634 110328 110938 111251 112484 114282 115887 122914 126942 127968 131259 132204 132839 133656 140511 140746 141560 142281 142850 144394 144754 145803 146045 150152 151242 152706 153837 153986 154383 155279 155830 159529 162277 162407 153837 153986 154383 155279 155830 159529 162277 162407 163079 164042 171583 172220 173830 175922 177319 178619 180097 180408 180747 182747 182845 183366 183470 183727 183937 184230 185813 189055 192014 192428 193196 194895 194934 196118 196399 196625 198769 200398 201843 201932 202331 202963 205286 206713 208260.

250 zł.

4 44 93 336 42 69 87 414 65 99 574 85 615 859 66 1045 59 111 67 615 41 774 82 929 75 2005 69 77 186 95 293 314 72 76 97 451 509 54 639 702 863 970 3040 101 77 265 302 7 451 54 93 599 717 27 92 856 71 90 4269 447 568 685 5018 24 25 33 121 297 468 742 51 983 6106 22 90 295 706 16 840 70 81 980 7113 23 86 491 733 805 56 930 45 93 8240 391 566 624 879 85 940 9056 137 206 11 24 80 421 74 533.

10034 325 51 59 412 510 615 39 854 11147 80 252 302 6 478 524 621 53 910 12018 91 246 89 342 433 95 543 642 789 996 13050 75 207 356 417 86 504 89 778 83 872 980 94 14006 23 67 95 177 298 360 491 554 57 643 739 895 926 91 15050 536 58 59 611 26 847 94 16063 143 45 56 88 211 50 345 68 75 926 67 17003 25 39 256 308 50 547 78 88 652 743 843 914 27 72 18062 139 91 280 392 458 91 535 52 663 723 81 848 19038 393 482 95 529 39 611 66 741 940 63 73.

20102 349 400 89 612 99 760 21004 125 338 79 81 433 37 75 536 74 620 730 50 812 921 68 22014 124 306 61 658 758 916 65 69 23093 98 286 305 30 32 53 72 415 527 41 53 657 764 822 28 39 70 98 920 24039 79 116 66 88 230 403 90 716 39 830 53 993 25091 117 231 391 445 71 583 91 703 76 93 94 307 917 26032 37 64 77 196 204 85 326 69 83 501 13 38 52 629 791 92 901 27088 271 369 445 48 595 650 934 50 28040 54 115 74 331 36 40 438 617 47 81 746 53 832 52 992 29017 106 34 93 404 552 604 806 79

30013 34 61 63 127 37 46 293 432 54 61 527 69 633 763 96 982 99 31082 133 96 226 57 91 425 538 605 86 757 853 966 32011 91 150 87 342 460 531 89 630 53 799 834 53 941 33141 47 307 502 687 34029 239 377 423 57 74 82 92 596 734 889 35196 271 86 549 699 756 814 38 36136 295 359 425 38 49 543 47 619 54 720 851 99 37207 74 81 309 58 542 48 69 639 47 750 70 77 817 38064 71 85 111 354 469 563 640 789 987 39018 44 92 124 238 63 382 471 963 93.

40053 108 36 54 250 61 368 72 476 501 33 682 715 99 932 41057 83 179 97 267 99 339 612 703 67 95 809 42047 102 12 45 334 98 402 53 68 550 584 748 79 914 43171 28 41 412 14 757 815 41 961 44120 254 460 501 28 33 613 748 61 76 902 5 32 78 45009 37 101 218 334 38 451 58 74 592 503 745 78 809 22 74 46004 109 414 26 76 83 639 718 20 850 959 86 47011 120 74 227 36 99 316 43 55 84 413 40 643 731 847 88 964 48029 605 73 703 63 889 92 97 900 49014 136 296 447 719 856.

50169 268 354 82 87 580 601 705 41 50 860 67 70 51015 159 235 343 79 588 705 57 807 27 28 68 52136 245 355 68 69 85 91 440 578 84 99 815 74 92 53054 348 99 514 628 84 914 54036 66 162 233 40 406 48 500 680 747 54 70 930 57 62 55163 73 97 211 368 69 407 68 72 569 753 817 27 56173 95 227 352 420 57 88 91 554 752 813 901 7 57067 114 295 380 464 526 54 79 89 640 87 759 907 27 58054 215 29 43 382 96 708 810 36 59050 67 139 217 354 699 813 84 91.

60133 213 460 509 16 96 611 31 97 882 913 99 61043 96 130 50 205 11 18 307 68 86 550 74 91 92 677 782 818 981 62071 82 126 66 203 34 91 313 18 50 432 45 535 623 67 709 17 77 867 934 63039 119 47 595 732 867 963 64054 79 95 127 55 56 51 413 542 88 766 65021 338 492 589 601 774 96 831 52 915 66047 121 208 53 311 26 67 85 93 415 40 548 819 67226 29 415 520 675 98 754 861 66 900 68010 77 88 220 95 355 56 466 88 562 613 69 701 67 843 909 55 86 69016 33 66 115 18 226 428 588 66 965.

70113 223 335 442 76 560 688 800 916 17 92 71141 84 310 400 70 513 97 608 29 40 66 839 57 93 928 72084 145 286 93 502 632 935 73225 48 408 41 603 759 813 92 99 918 74049 134 55 72 237 51 485 88 570 751 82 75102 58 62 218 54 376 412 706 7 27 99 848 95 76018 161 497 517 916 737 69 77 86 948 95 77246 406 648 784 938 78411 64 87 724 45 83 79021 63 74 302 30 586 712 24 50 77 98 827.

80075 90 151 88 222 79 97 405 8 642 76 709 82 815 22 81019 54 174 85 299 428 89 502 19 35 36 71 856 996 82005 93 135 69 275 301 642 731 74 86 834 53 908 83037 79 100 22 216 44 606 19 732 879 905 68 84077 116 201 75 429 56 558 73 650 744 52 962 85133 350 89 579 708 844 55 61 933 34 86194 239 44 93 456 647 865 71 935 96 87021 61 366 460 542 718 66 86 829 88041 165 298 371 91 593 710 63 70 818 20 75 99 911 68 89068 115 419 75 670 95 782 846 81.

90031 33 69 207 85 330 441 576 99 634 756 928 63 77 91111 76 281 334 436 53 582 99 659 714 46 928 92133 323 84 561 723 35 55 946 58 89 93359 429 508 11 623 97 847 94020 196 289 97 312 89 400 60 605 15 793 869 923 41 95921 34 158 230 49 63 615 19 39 775 863 909 46 72 96 96040 44 153 278 85 279 406 67 528 821 82 97057 86 119 283 363 444 542 55 626 43 66 907 99 98019 223 340 41 83 584 749 910 32 99000 59 106 94 290 323 56 434 79 545 53 606 803 91 930 64.

100033 198 251 364 568 658 732 870 86 931 101025 82 112 230 93 361 401 87 90 668 801 102020 33 101 236 317 42 539 56 74 103042 48 53 59 64 144 220 44 204 517 75 672 910 70 73 104004 23 71 85 121 34 68 77 91 264 384 464 546 52 78 82 628 68 702 35 46 73 847 105049 190 206 21 464 722 52 931 73 106019 99 152 239 300 429 82 620 25 78 93 765 911 107084 92 170 89 223 352 73 508 616 896 950 93 108175 90 95 231 43 464 532 89 91 609 73 884 986 109118 49 85 229 54 405 519 600 709.

110249 40 353 66 87 419 592 626 802 37 72 90 111137 62 243 44 317 457 563 601 57 781 859 71 84 917 22 112036 338 56 479 517 24 86 622 30 76 81 850 52 74 113012 189 93 240 446 76 669 732 40 859 114259 89 312 62 78 435 46 518 759 82 806 19 115083 356 484 599 653 94 778 820 53 83 98 116051 110 52 62 66 94 204 51 334 69 84 400 47 727 94 830 65 117170 82 350 54 429 77 646 81 883 118020 45 81 146 61 274 646 795 849 59 970 119030 78 114 24 002 43 85 722 50 76 814 72 92 907 80.

120180 205 73 413 705 862 83 121040 613 84 732 855 75 82 953 91 99 122086 100 65 214 318 401 79 600 39 706 836 942 123066 87 120 206 10 31 349 509 60 702 85 800 70 941 90 124014 151 56 352 85 522 71 628 94 125177 261 357 401 62 558 75 654 71 75 94 757 95 98 955 61 126002 32 378 458 659 707 13 45 57 98 826 70 961 127015 92 140 63 251 381 509 663 874 987 128028 155 73 78 274 97 412 599 608 43 791 827 337 934 129022 25 109 81 426 35 60 575 99 607 880 905 73.

130123 40 56 81 91 261 330 75 421 38 47 545 677 886 977 131114 30 91 273 398 99 404 519 804 40 995 132006 99 114 73 531 623 47 96 773 839 48 52 65 908 89 133001 3 190 246 76 85 86 304 605 808 21 972 93 134015 55 71 134 220 25 87 392 495 548 61 609 85 754 849 920 78 80 135000 45 80 90 151 230 353 73 492 549 63 637 711 826 937 47 136262 361 606 48 708 889 94 962 137052 74 75 96 381 468 501 618 45 69 703 49 975 138508 322 25 40 504 9 43 56 663 775 852 86 901 54 139211 358 496 568 79 626 93 733.

140021 261 468 69 85 89 500 7 44 95 796 880 141054 102 8 79 89 456 598 770 93 142014 22 55 166 68 209 415 40 82 533 699 811 68 907 143032 165 95 201 3 307 67 84 503 691 745 79 970 144033 34 56 122 214 506 25 77 637 815 70 82 927 29 46 145053 61 170 290 397 491 520 54 725 900 22 65 146011 150 89 321 32 48 546 91 796 99 147071 234 445 518 76 713 990 148190 297 315 49 87 411 45 667 899 934 42 149016 35 152 380 441 64 626 903

150135 97 413 28 527 28 39 643 82 779 812 33 51 58 969 151041 82 99 158 283 510 20 660 72 88 724 34 44 848 936 93 152044 46 57 187 214 313 89 447 596 98 607 55 66 707 848 945 153136 79 265 357 75 489 97 614 36 922 48 80 154102 60 224 30 321 69 424 59 76 506 60 617 725 808 49 155035 36 65 106 60 202 44 415 16 630 778 156033 104 52 96 202 63 79 420 76 598 615 935 157174 84 212 65 407 566 76 697 773 82 800 158090 205 307 9 59 543 620 44 96 715 869 933 159022 37 181 99 225 53 343 48 94 428 30 553 69 631 90 709 37 856 70 917 33 44 61.

160038 127 218 24 37 320 36 471 94 632 95 774 81 84 93 848 70 73 161004 84 127 274 537 764 86 950 84 162018 98 140 43 93 322 415 618 54 760 849 935 163042 40 127 41 85 91 257 330 562 638 52 93 722 67 83 827 917 164032 61 68 92 193 201 312 564 88 637 709 53 165049 94 132 432 45 632 65 702 60 954 80 166188 401 14 79 96 531 600 700 92 943 167111 52 283 307 74 404 61 760 71 870 46 168020 129 314 434 52 78 867 169032 161 69 205 3344 677 979.

170015 50 57 227 37 42 57 74 390 707 29 91 849 976 171001 25 69 165 80 263 326 31 79 698 814 26 39 957 172030 115 237 326 521 605 19 89 715 61 62 173032 51 170 200 67 75 321 72 425 91 96 502 629 707 74 855 934 174081 156 61 82 299 431 60 502 77 98 602 794 869 996 175028 127 28 82 295 371 471 638 710 20 33 63 68 813 176188 92 252 311 37 507 30 600 85 835 914 15 16 48 73 177030 98 179 339 62 415 84 565 681 759 851 969 88 178057 195 244 395 443 50 83 503 602 818 31 179152 417 32 48 673 763 42 92 854 57 73.

180013 42 155 345 445 569 84 603 14 65 84 720 884 181059 66 76 104 62 218 26 45 60 74 342 451 725 884 904 60 182003 23 94 160 89 236 80 405 665 63 732 86 80 59 930 80 96 183051 84 169 80 93 243 47 357 423 598 652 54 75 734 97 877 91 936 184005 25 105 318 86 456 531 74 621 702 185047 88 130 82 95 206 56 76 316 73 89 98 527 76 98 744 186089 219 46 91 219 400 512 714 18 64 837 84 977 187117 37 274 83 302 88 249 91 612 811 901 30 188108 95 211 98 353 405 93 523 628 74 762 889 979 189098 285 338 551 74 613 83 767 74 96 954 89.

190057 134 54 67 92 396 619 863 926 191042 91 195 238 82 351 434 571 686 799 192011 50 139 62 205 08 46 72 556 89 708 39 902 193037 255 395 422 507 70 654 95 769 72 939 194265 361 604 25 55 72 734 914 195238 410 13 55 627 33 81 703 50 76 882 906 09 80 86 196068 176 246 63 71 312 481 502 59 719 838 976 197001 48 154 297 305 83 440 71 554 656 79 720 60 78 89 54 884 198024 54 95 130 331 32 501 04 881 199039 53 85 102 56 57 85 273 82 317 403 13 539 692.

200003 45 86 92 312 45 419 34 46 50 829 52 925 58 201153 260 306 28 42 46 86 440 66 89 530 34 602 718 202067 315 503 91 646 55 919 203024 94 339 76 559 822 44 918 67 204075 221 35 315 443 72 98 741 43 911 68 205139 59 220 67 318 33 73 94 642 52 95 707 70 366 995 206083 377 401 525 56 797 831 932 66 207048 76 190 281 310 518 612 798 208049 104 59 80 88 410 727 28 98 896 209071 266 397 415 57 78 527 659 816.

עפענטליכע ווענדונג צו אלע בעזיצער פון אפגעטראגענע מענער-היט!

אויב איהר ווילט אייער געלד נישט ארויסווארפען אין גאס, טא גיט אייערע היטען צו פאסאנירען נאר אין היטען-געשעפט

טויזענדער קונדען האבען זיך איבערצייגט, אז א פאסאנירטער הוט פון מ. קאפעלושניק, קאנסטאנטינער 8 ווערט חן אין צוראטען, און הן אין דער ארבייט ערשטקלאסיג אויסגעפערטיגט.

מ. קאפעלושניק

קאנסטאנטינער 8

לאדזער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אוונד
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Szk.poczt.16
טעלעפאנען: רעדאקציע 160-57, אדמיניסטראציע 100-47.

פאליטישע אפענסיווע

מיר האבען לעצטענס צוזאמען מיט צוויי אינטערעסאנטע ערשיינונגען אין דער אייראפעאישער פאליטיק. פון איין זייט זעהען מיר די שטרעבונג פון ענגלאנד צו שאפען אנ'אויסגלייך צווישען איטאליען און פראנקרייך און אזוי צו פערזיכערן דעם שלום צווישען די צוויי מלוכות, צווישען וועלכע די בעציהונגען זענען געווען זעהר געשפאנט.

פון דער צווייטער זייט זעהען מיר א גאר שטארקע דערנעהנטערונג צווישען דייטשלאנד און סאוויעט-רוסלאנד.

די דייטשע פרעסע האט אין דער לעצטער צייט אינפארמירט די עפענטליכע מיינונג, אז דער בעזוך פון די דייטשע אינדוסטריעלער איז געווען נישט מעהר, ווי א העפליכקייטס-אקט, וואס האט קיין שום בעדייטונג נישט. אבער, ווי נאר די דייטשע אינדוסטרי-מאגנאטען האבען זיך אומגעקעהרט פון סאוו.-רוסלאנד, האט מען אין דייטשלאנד בעמערקט אנ'אויפשטייג פון פערשידענע פאפירען.

פאר יעדען, וואס אינטערעסירט זיך אביסעל אין ווירטשאפטליכע פראגען, איז די פלוצלינגע האסע אויף דער דייטשער בערזע געווען דער אנזאג אן אנהויב פון א בעלעבונג אין דייטשען ווירטשאפטס-לעבען. ערשט נאכדעם, ווי די דייטשען זענען צוריקגעקומען קיין בערלין, האבען מיר געהאט די מעגליכקייט, זיך גענויער צו אריענטירען, פארוואס די דייטשע אינדוסטרי-פאפירען, ווערט פון דער דייטשער גאלד-דיסקאנטא באנק (א באנק, וואס פינאנסירט דעם עקספארט), זענען געשטיגען.

היינט איז שוין מעהר, ווי זיכער, אז די דייטשע אינדוסטריעלער האבען אין מאסקווא אפגעשלאסען אנ'אפמאך וועגען ליפערן אינדוסטרי-ארטיקלען קיין רוסלאנד.

אין דער ערשטער צייט האט עס געהייסען, אז מאסקווע האט בעשטעלט אין דייטשלאנד סחורות פאר 100 מיליאן דאלאר. איצט שטעלט זיך ארויס, אז די בעשטעלונגען וועלען אויסמאכען 250 מיליאן דאלאר. די דייטשען ווייסען צו דערצעהלען, אז די אנפיהרער פון רוסלאנד האבען זיך שטארק געדונגען וועגען צאהל-טערמינען פאר די סחורות.

עס וואלט געווען פאלש, מען זאל אין אייראפא מיינען, אז די נייע טראנ- זאקציע צווישען דייטשלאנד און רוסלאנד האבען נור א ווירטשאפטליכע בעדייטונג. ווען מען אריענטירט זיך, מיט וואס פאר א פחד די גאנצע וועלט רעדט פון רוסישען „5-יאהר-פלאן" און מען טרייסט זיך נור מיט דער האפנונג, אז דער פלאן וועט נישט געלונגען, און צו דער זעלבער צייט קומט דאס קאפיטאליסטישע דייטשלאנד און פאשעט מיט סחורה-קרעדיטען די „5-לעטקי", וועלכע איז נור א ווירטשאפטליכער פרוב פון איבערבויען די וועלט, נור איז פאר זיי א פרוב צו שטארקען דעם פאליטישען רעזשים אין רוסלאנד, — און דייטשלאנד גיט קרעדיטען פאר דעם צוועק, מוז מען קומען צו דער מסקנה, אז דייטשלאנד האט אין דער טראנזאקציע א פאליטישען אינטערעס.

אין דער אינטערעס בעשטעהט וואהרשיינליך אין דעם, אז דייטשלאנד זי- כערט זיך אין רוסלאנד א פערבינדעטען געגען דער נייער אנטאנט, וואס העני- דערסאן האט געשאפען אין די לעצטע וואכען.

דייטשלאנד מרעט נישט אב פון דער פאליטישער ליניע, וועלכע עס האט אנגעצייכענט דער געוועזענער דייטשער אויסערן-מיניסטער ראטהענוי, און פיהרט ווייטער די ראפאלא — פאליטיק, וואס איז געווען א תשובה געגען דער גענפער פאליטיק פון די אנטאנט-מלוכות.

אבער דייטשלאנד בעגנוגענט זיך נישט מיט דער זיכערשטעלונג אין רוסלאנד, עס שטרעבט אויך אין מיטעל-אייראפא צו געפונען פערבינדעטע. די רייזע פון דייטשען אויסערן-מיניסטער קורציוס. אין די צאל-אוניע מיט עסטרייך זענען דער אויסדרוק פון דער דייטשער פאליטישער אפענסיווע. אין דער זעלבער צייט שטרעבט זיך דייטשלאנד צו געווינען מיט הילף פון הילף פון ווירטשאפטליכע אינטערעסען א טייל פון די אגראר-מדינות, וואס זענען אין הערבסט פ. י. געקומען אויף דער אגראר-קאנפערענץ אין ווארשא. ווען עס האט זיך געדאכט, אז פוילען וועט געלונגען צו שאפען אנטאנט פון אגראר-מלוכות און אין נאמען פון די אגראר-מלוכות צו רעדען אין גענף, האט זיך דייטשלאנד איינגעבעגבען דעם אגראר-רינג צו צערייסען.

אזוי זעהן מיר היינט אין אייראפא 2 נייע פאליטישע אפענסיווען און א שפיל פון כחות, וואס האט נאך נישט קיין קלארען, אויסגעשפראכענעם ציהל, ווייל דייטשלאנד געהער צו די מלוכות, וואס טאנצען אויף צוויי חתונות מיט א פערזיכערונג פון רוסלאנד און רעדט וועגען שלום מיט בריאן, פערלאנגט אבער הערפער א רעוויזיע פון די גרעניצען אין מזרח.

די נייע פאליטישע אפענסיווע איז א סכנה בפרט פאר פוילען, ווייל דייטשלאנד האט פערשטאנען אין די לעצטע 2 יאהר אנצופיהרען א גרויסע און ברייטע פראפאגאנדע אין דער גאנצער וועלט, אזוי ווייט, אז אפילו אזא נאציאנאלישער פאליטיקער, ווי הערווע און פראנקרייך פראפאנירט אנ'אויסגלייך מיט דייטשלאנד אויפ'ן חשבון פון פוילען.

דעפ. ד"ר פ. ראטענשטרייך.

דעפ. פראפ. לאזארסאן

בעקומען אויסצייכנונג פון עסטאנישער רעגירונג

ריגע, (י.ט.א.) אין שייכות מיט'ן דרייצענטען יובל פון דער אומאבהענגיגקייט פון דער עסטאנישער רעפובליק האט דער עסטאנישער געזאנדטער אין ריגע ה' ווירנא איבערגעגעבען דעם יודישען דעפוטאט פון לעטלענדישען סיים פראפ. לאזארסאן א הויכען ארדען און א דיפלאם. די אויסצייכנונג פאר פראפ. שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט זיין אמאליגער ארבייט אלס דעפארטא- מענט-לייטער אין רוסישען אינערן-מיניסטעריום אין פעטערבורג בעת קע- רענסקי'ס רעגירונג אין יאהר 1917. דעמאלט איז פראפ. לאזארסאן אויס- געקומען צו קעמפען ביי דער רוסישער רעגירונג פאר דער אנערקענונג פון טעריטאריעלער אויטאנאמיע פאר דעם דעמאלס'דיגען עסטאנישען מיעוט אין רוסלאנד.

דרום-סלאווישער קאנסול אין ריגע — א יוד

ריגע, (י.ט.א.) לויט א קעניגליכען בעפעהל איז אלס דרום-סלאווישער קאנ- סול אין ריגע בעשטימט געווארען נ. פייטעלבערג, א יוד. דאס איז דער דריטער יוד אין דיפלאמאטישען קארפוס אין לעטלאנד. דער פארטוגאלישער קאנ- סול אין ריגע איז דער יוד בראקמאן און דער בולגארישער — דער יוד קלונ- מאן.

ייז כשר לפסח
גוט און געשמאק איז נור אין געשעפט
„צענטראווין"
פיעטריקאווער 39

פוילען וועט אונטערנעמען א דיפלאמאטישע אקציע געגען דער דייטש-עסטרייכישער צאל-אוניע

בריאן געגען דעם ווינער אפמאך

די ידיעה וועגן דער דייטש-עסטריי- כישער צאל-אוניע איז אין די פויל- ישע רעגירונגס-קרייזען איינגענומען גע- ווארען מיט רוהיגקייט. די פוילישע רע- גירונג איז פונ'ם דאזיגען פאקט נישט געבליבען איבערראשט, ווארום מ'האט עס שוין דא פון לאנג פאראויסגעזעהן.

דער דייטש-פוילישער צאל-אפמאך פעראינטערעסירט קודם כל זעהר שטארק פאריז און טשעכאסלאוואקיען.

די פוילישע אויסערן-פאליטיק האלט, אז דער דאזיגער אפמאך איז א פועל יוצא פון דער 10-יעהריגער פאליטיק, וואס די מערב-מלוכות האבען געפיהרט לגבי דייטשלאנד.

די מערב-מלוכות האבען נישט ריכ- טיג אפגעשאצט די ווירקליכקייט. זיי האבען אליין געהאפט, אז דערמיט, וואס זיי וועלען בסדר האלטען און אויך געבען הנחות דייטשלאנד, וועט מען קענען סטאביליזירען די בעציהונגען אין אייראפע. די בעציהונג פון דער פוילישער פאליטיק צו דער פראיעקטירטער צאל- אוניע איז — ווי עס ווערט געמעלדעט פון ווארשא — פיל מיט בעווארענישען. ווארום מיט דעם דאזיגען אפמאך ווערען דירעקט ארויסגעצויגען אונם שפיל א גאנ- צע ריי אינטערעסען פון פוילען.

ראשית קאנען זיך ענדערן, און דווקא נישט צום בעסערן, די דירעקטע צוזאמ- מענארבעט פון פוילען מיט עסטרייך, וועלכע האט אין משך פון די לעצטע 10 יאהר געבראכט פאזיטיווע רעזולטאטען פאר ביידע צדדים.

די פוילישע פאליטיק האט זיך אין לעצטען יאהר בעמוהט צו קאארדינירען די לאנדווירטשאפטליכע מלוכות אויף געזונדע און פעסטע יסודות און מיט פעראייניגטע כוחות צו רעגולירען זייערע בעציהונגען מיט די אינדוסטריע- מלוכות. דער דייטש-עסטרייכישער אפמאך שטעלט אבער די אגרער מלוכות פאר געוויסע דאגות און בעווארענישען. דער קריזיס אין אייראפע קאן נאר מיט ערפאלג בעקעמפט ווערען, ווען אלע מלו- כות וועלען מיט געמיינזאמע כוחות רע- גולירען די ווירטשאפטליכע בעציהונגען, און נישט פון א בעזונדערן אפמאך בלויז צווישען 2 מלוכות. פערקעהרט אין אזא פאל, קאן עס נאך שאדען ברענגען די אנדערע מלוכות. פערקעהרט שטעהט דערינבער די פראגע, צי דער איצטיגער טראקטאט, וואס ווערט אפגע- שלאסען צווישען עסטרייך און דייטש- לאנד, שטעהט אין הסכם מיט די קאנ- קרעטע פערפליכטונגען, וואס עסטרייך האט געגעבען אין סט. זשערמען, און מיט דעם פראטאקאל, וואס איז אין יאהר 1922 אונטערגעשריבען געווארען אין גענף.

די פוילישע רעגירונג וועט בלי ספק נאכפארשען די ענטוויקלונג פון דער סי- טואציע, און זיך פון איהר זייט בעמי- הען, אז די לעבענס-אינטערעסען פון פוילען, וועלכע ווערען בעדראהט דורך דעם ווינער פאקט, זאלען ווערען פער- זיכערט. עס איז אויך נישט אויסגע- שלאסען, אז די פוילישע רעגירונג זאל אין דעם זין אונטערנעהמען א דיפלא- מאטישע אקציע.

* * *

לויט די ידיעות, וואס זענען דערהאל- טען געווארען פון פאריז, איז צו זעהן, אז בריאן האט זיך זעהר שארף ארויס- געדריקט געגען דעם ווינער אפמאך. ווא- רום אזא אפמאך קאן נאר מאכען א גרויסע מלוכה מיט א צווייטער גרויסער מלוכה, אבער נישט אזא גרויסע מלוכה ווי דייטשלאנד, מיט אזא קליין לאנד, ווי עסטרייך. פראנקרייך און די מלוכות פון דער קליינער אנטאנט קאנען נישט דערלאזען, אז דייטשלאנד זאל בעקומען די ווירטשאפטליכע העגעמאניע אין צענ- טראל-אייראפע.

קורץ: די צאל-אוניע האט אויפגערו- דערט די פאליטישע וועלט.

פאר א „ראדיא-מלחמה" צווישען פוילען און דייטשלאנד

דערווייל קומען נאך פאר דיפלאמאטישע אינטערווענצען, עס האלט אבער ביי א מלחמה צווישען די עטער-כוואליעס.

אין גרויסען רעש פון דיפלאמאטישע ארויסטרעטונגען געגען דער פראיעקטיר- טער צאל-אוניע צווישען דייטשלאנד און עסטרייך, זענען פערטומלט געווארען די „מלחמה"-געוואלדען צווישען... פויל- ישען און דייטשען ראדיא. וועגען דער דייטשער און פוילישער ראדיאפאניע ווערט איצט געפיהרט אן אמת'ע דיפ- לאמאטישע שלאכט, מיט אונטערהאנד- לונגען מיט אינטערווענצען, מיט שנדס- גערוכטען. און אויב עס וועט נישט קו- מען צו אנ'אויסגלייך, וועט קומען צו א זעהר אינטערעסאנטע און משונה'דיגע מלחמה אין... דער לופט.

די דייטשע ראדיא-סטאציעס שיקען פונאנדער אנטי-פוילישע רעדעס. דאס איז שוין לאנג נישט קיין נייעס. אבער אזעלכע בעליידיגענדע און מיאוסע זל- זולים, ווי דאס איז געשעהן די לעצטע טעג, האט שוין די דירעקציע פון „פוי- לישען ראדיא" נישט געקענט איבער- טראגען און אונטערגענומען אנ'אונטער- וועג.

דער הויפט-דירעקטאר פון „פוילישען ראדיא" ה' זיגמונט כאמיעץ איז מיט א פאר טעג צוריק ארויסגעפאהרען קיין בערלין און דארט אפגעהאלטען א ריי קאנפערענצען מיט די פארשטעהער פון דער דייטשער ראדיאפאניע וועגען שלי- סען א ספעציעלען „נישט-אגרעסיע אפ- מאך" פאר ביידע ראדיא-סטאציעס, ד. ה. די ראדיא-סטאציעס פוילען און דייטש- לאנד זאלען זיך געגענזייטיג מתחייב זיין נישט ארויסצושיקען בעליידיגענדע רע- דעס, פון וועלכע פוילען אדער דייטש- לאנד זאלען זיך פיהלען געטראפען. די אונטערהאנדלונגען זענען איצט איבערגע- ריסען געווארען. אבער אין א פאר טעג ארום וועט דער גענעראל-דירעקטאר כאמיעץ נאך אמאל ארויספאהרען קיין בערלין און ענדגילטיג ערלעדיגען די פראגע. אויב די דייטשע ראדיאפאניע וועט נישט מספים זיין אונטערצושרייבען אזא אפ- מאך, וועט זיך „פוילישע ראדיא" ווענ- דען מיט אנ'אינטערווענץ צו דער אינ- טערנאציאנאלער ראדיאפאנישער אוניע" אז זי זאל ווירקען אויף די דייטשע רא- דיא-סטאציעס אפצושטעלען זייערע העט- צערישע אודיציעס געגען פוילען. אין די פוילישע מאסגעבענדע ספערען וויל מען האפען, אז עס וועט געלונגען דעם ענין צו ערלעדיגען בדרכי טוב. אויב אבער די דייטשע ראדיא-סטאציעס וועלען זיך ווייטער האלטען ביי זייערע אנטי-פוילי- שע אודיציעס, קאן געמאלט זיין, עס זאל ארויסברעכען א „ראדיא-מלחמה" דאס וועט זיין א מלחמה צווישען די עטער- כוואליעס, און דא האט איצט פוי- לען די איבערהאנד, ווארום די גרעס- טע ראדיא-סטאציע אין ראשין (ניי- בען ווארשא) איז די מעכטיגסטע אין דער וועלט און אז „ראשין" וועט וועלען, קאן זי „פערשלינגען", ד. ה. פשוט פערטייבען די דייטשע ראדיא-סטאציעס.

-:0:-

דיי דאנקען.

וואס די קרובים גופא זאגען וועגען קאנ- סטרוקטיווער קרובים-הילף פון „ארט"

שוין איבער צוויי יאהר, ווי די אפ- טיילונג פאר קאנסטרוקטיווער קרובים- הילף ביי דער צענטראל-פערוואלטונג פונ'ם „ארט"-פערבאנד פערנעמט זיך מיט'ן איבערשיקען מאשינעס און גע- צייג פון קרובים צו קרובים.

פאר די דאזיגע 2 יאהר זענען שוין געווארען אריבערגעשיקט ביז 2500 מא- שינעס און געצייג און ביז 1000 פעקלעך רויה-שטאף אויף א סומע פון 600 טוי- זענד דאלאר.

א דאנק דער דאזיגער אקציע זענען אין סאוויעט-רוסלאנד אליין איינגעריכט געווארען איבער 2000 דעקלאסירטע יודישע משפחות, וועלכע האבען געהאט געלעבען נישט נאר מאטעריעל, נאר אויך אפילו רעכטליך און סאציאל.

ליידער, איז נאך דער ברייטער יודי- שער עפענטליכקייט נישט בעקאנט גענוג דער אויפטו פון דער קאנסטרוקטיווער קרובים-הילף, ווייל די, וואס זענען מיט די צוגעשיקטע מאשינעס געבליבען צו- פרידען (און דאס די גרעסטע מעהרהייט), האבען א מנהג צו ארבעטען און שווייגען. בעת די געצווילטע פערזאנען, וועלכע זענען נישט געוועזען בכח צו בענוצען זיך מיט די צוגעשיקטע מאשינען צוליב זייערע פיזישע אדער אנדערע טעמים, האבען נישט געקענט געבען, שווייגען און גע- מאכט א געוואלד, אז די מאשינעס האבען זיי נישט געבראכט די געווינשטע נוצען און רעזולטאטען.

אט די דאזיגע געוואלד-געשרייען מצד די אומצופרידענע זענען זיי מאכע גוי- מיג געווען צוליב דעם, כדי די קרובים ווייטערע און אויסלאנד, וואס האבען די מאשינען געשיקט, זאלען נישט און פי- רען, חלילה, צו שיקען ווייטער די געלד אונטערשטיצונגען.

צוליב דעם מאכע האלט די אפטיילונג פאר קאנסטרוקטיווער קרובים-הילף פאר איהר דירעקטען חוב צו פובליקירען לאנטש אייניגע אויסצוגען פון יענע קרו- בים-בריף, וואס די אפטיילונג בעקומט פון אלע עקען וועלט. דאס רוב בריף זע- נען קורץ געפאסט און בעשיידען. דער קרוב, וואס האט געשיקט א מאשין, דאנקט, געוועהנליך, דעם „ארט"-פערבאנד פאר זיין טרחה און דרוקט אויס זיין צו- פרידענקייט. וואס דער קרוב זעלבער אין סאוויעט-רוסלאנד נויטיגט זיך שוין נישט מעהר אין זיין אונטערשטיצונג.

עס זענען אבער אויך פאראן קרובים אזעלכע, וואס א חוץ זייער דאנקבאר- קייט צום „ארט", דרוקען זיי נאך אויס זייער התפעלות פאר דער קאנסטרוקטי- ווער קרובים-אקציע בכלל.

און אט האט איהר דא אייניגע אויס- צוגען פון עטליכע בריף אזעלכע:

מ. פ. פון ירושלים שרייבט (העברע- איש) אין זיין בריף פון 11. אויגוסט 1929: „איך דריק אויס מיין טיפסטען דאנק צו דער געשעצטער און געהויבע- נער געזעלשאפט „ארט". וואס האט גע- נומען אויף זיך די דאנקבארע שליחות ארויסצוהעלפען די ארימע קרובים מיט מאשינעס. אויך מיין קרובה (פון אדעס) וואס האט דורך אייער הילף בעקומען א מאשין, איז זעהר צופרידען. דאנק איך אייך נאכאמאל און בענטש אייך מיט אל- דאסגוטס אויף עולם ועד".

ה. פ. פון בערלין שרייבט (רוסיש) דעם 18. מערץ 1930: „די מאשין, וואס איך האב דורך אייך אריבערגעשיקט צו מיינע קרובים, איז אנגעקומען פונקטליך. כ'האב פון מיין שוועגערין בעקומען א בריף, פול פרייד און דאנקבארקייט. שוין לאנגע, לאנגע יאהרען, ווי כ'האב פון איהר נישט געהאט בעקומען אזא מונ- טערן בריף. אויך זי דאנקט דעם „ארט" פערטרעטער און סאוויעט-רוסלאנד, וועל- כער האט איהר געהאלפן אומזיסט אויס- שטעלן די מאשין און אויסלערנען זיך ארבעטען אויף דער מאשין. א דאנק אט דער מאשין האט מיין שוועגערין בעקו- מען די מעגליכקייט אריינצוטרעטען אין ארטעל, וואו זי פערדינט 7 רובל א טאג און זי קאן אנצמער אהן שום שטיצע זיך דערנערען מיט די צוויי קינדער איהרע.

איך האף, אז אלע, וואס האבען זיך בע- נוצט מיט אייער הילף ביים ארייבער- שיקען מאשינעס, זענען נישט ווייניגער צופרידען, ווי איך, ווינש איך אייך ער- פאלג אין אייער ווייטערדיגער ארבעט".

מ. ק. פון פאריז שרייבט אנהויב יא- נואר 1931:

„מיין שוועסטער ארבעט די גאנצע צייט אויף דער צוגעשיקטער מאשין ביי זיך אין דער היים. א דאנק אט דער מא- שין האט זיך אויך א סך פערבעסערט די לאגע פון דער גאנצער משפחה, וועלכע איז געווען א פערצווייפעלטע".

ס. פון לאדז שרייבט דעם 28. יא- נואר 1931:

„ווי מיר איז בעוואוסט פון די לעצטע בריף, ארבעט מיין זוהן אויף דער מא- שין „אידעאל" ביי זיך אין דער היים און די אויסגעפארטיגטע זאכען גיט ער אפ אין א קאאפעראטיוו.

ביז זיי האבען דערהאלטען די מאשין האבען זיי זיך געקלאגט, אז זיי האבען נישט וואס צו עסען, און אז זיי האבען דערהאלטען די מאשין און אפגעארבעט א פאר חדשים — האבען זיי שוין גע- שריבען, אז זיי האבען שוין, ברוך השם, וואס צו עסען".

און דעם זעלבען נוסח זענען אלע אנ- דערע בריף, וואס די אפטיילונג פאר קאנסטרוקטיווער קרובים-הילף בעקומט פון די קרובים און די פערשידענע לענ- דער.

-:0:-

מארגען פרייטאג
הויבט זיך אן צו דרוקען אין „לאדזער טאגעבלאט" א נייע סעריע פון די אויסערגעוועהנליך-שפאנענדע
„איבערלעבענישען פון א לאדזער דעטעקטיוו"
וואס ווערען געלייענט מיט א פערכאפטען אטעם דורך אלע לעזער.
די ערשטע געשיכטע פון דער נייער סעריע הייסט
„דער פערשוואונדענער אינדוסטריעלער"
און שטיצט זיך אויף א פאקטישען פאסירונג, מיט וועלכער ס'האט אמאל געקאכט אונזער שטאט און איז נאך ביז איצט נישט אינגאנצען געווארען אויפגעקלערט.
די דאזיגע באמת רעטועלהאפטע פאסירונג איז פול מיט סענסאציאנעלע, ממש שטוינענדע פרטים פון א געהיימניש, וואס האט בשעתו אלעמען שטארק פעראינטערעסירט.
פערפעהלט ניט צו לייענען דעם אנהויב פון אט דער סענסאציאנעלער געשיכטע.
נאך פיל אינטערעסאנטע ארטיקלען און פעליעטאנען
מארגען
אין „לאדזער טאגעבלאט"

די מוטהילף פון די יודען ביי דער גרינדונג פון א טשעכאסלאוואקישער מלוכה

פראג (יטא) אין צוזאמענהאנג מיט דער פאלעמיק, וואס ווערט איצט גע- פיהרט אין דער טשעכישער פרעסע וועגן דעם, ווער האט בייגעטראגען מאסאריק'ן דעם צוטריט צו ווילסאנ'ען, שרייבט דער ציוניסטישער ארגאן „זשידאווסקי ספראווי": „דער ציוניסטישער פיהרער שמריהו לעווין האט בעקענט פראפ. מאסאריק'ן מיט'ן פארזיצער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע ריכ- טער בראנדייס און דעם ציוניסטישען פיהרער סטעפען ווייז. א דאנק זייער פערמיטלונג איז צושטאנד געקומען די ענטשיידענדע צוזאמענקונפט פון מא- סאריק און ווילסאן. די דאזיגע ווערסיע קען זיין נישט אנגענעם געוויסע קרייזען, זי איז אבער ריכטיג".

דער סוף פון דער פוילישער אויסוואנדערונג קיין אמעריקא און קאנאדע

גדיניא (יטא) עס ווערט מיטגע- טיילט פון דער צענטראלער ליניע פון דער פוילישער טראנסאטלאנטישער שיף- געזעלשאפט „גדיניא-אמעריקא ליניע", וועלכע האט דעם פאקטישען מאנאפאל איבער דער אויסלאנדערונג פון פוילען קיין צפון-אמעריקא און קאנאדא, אז אין די קומענדע זומער-חדשים וועלען די שיפען פון דער זעלבער געזעלשאפט אונ- טערנעמען א ריהע אויספלוגען אין די באלטישע פארטען, סקאנדינאווישע פאר- טען און איינע שפאציר-רייזען אויפ'ן ים. דער דאזיגער פאקט בעווייזט, אז די שיפען וועלען נישט קענען בענוצט ווע- רען צו זייער אייגענטליכען צוועק, ווייל די פוילישע עמיגראציע ווערט איצט פאקטיש איינגעשטעלט.

יוד אלס פראפעסאר אין פראגער אוניווערזיטעט

פראג, (י.ט.א.) דער פראגער יו- דישער קינדער-דאקטאר בערטאלד עפ- שטיין איז בעשטימט געווארען אלס אויסערארדענטליכער פראפעסאר אויף דעם מעדיצינישען פאקולטעט פון דיי- טשען אוניווערזיטעט אין פראג.

Panflavin-PASTYLKACH dla ochrony przed zapaleniem gardła i zaziębieniem
Do nabycia w aptekach.

בריף פון פרעמיער סלאוועק צו דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור

ווארשא (יטא) דער הויפט-דירעקטאר פון דער יודישער טעלעגראפען- אגענטור ה' יעקב לאנדוי האט דער- האלטען פון שעף פון פרעסע-ביורא פון פרעזידיום פון מיניסטערען-ראט ... שוועגציצקי פאלגענדען ...:

אין אויפטראג פון ה' פרעזעס פון מיניסטערען-ראט וואלערי סלאוועק האב איך דעם כבוד איבערצושיקען די פאל- גענדע ערקלערונג פון ה' פרעמיער פאר דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור:

... קאמף מיט'ן קריזיס און די מיל- ... פון זייערע פאלגען, פון וועלכע עס ... אזוי שווער געטראפען געווא- רען די ווירטשאפטליך-שוואכערע בע- ... אויף דער גאנצער וועלט — ... זיין די אויפגאבען נישט ... די ארבעטען פון דער רעגירונג, נאר אויך פון דער גאנצער געזעלשאפט. די פוילישע רעגירונג פיהרט די ארבעט ענטשידען בעגרינסענדיג גלייכצייטיג מיט צופרידענהייט פון א פאזיטיווער געזעל- שאפטליכער איניציאטיווע.

די הילפס-אקציע פאר דער יודישער בעפעלקערונג אין אייראפא, וואס ווערט געפיהרט דורך די יודישע געזעלשאפט און די פעראייניגטע שטאטען און קומט אמבולטסטען צום אויסדרוק אין דער טע- טיגקייט פון „דזשאינט דיסטריביושן קא- מיטע", איז מיר בעקאנט און איך שאץ זי פאלשטענדיג אפ. די דאזיגע טעטיג- קייט איז נישט נאר א מוסטער פון פא- זיטיווער געזעלשאפטליכער איניציאטיווע, נאר אויך א שעהנער אויסדרוק פון אל- מענשליכע הומאניטארישע און סאלי- דאריטעט".

(—) וו. סלאוועק.

לאדז
דאנערשטאג
ה'
ניסן תרצ"א
פ' צו
26 מערץ 1931
זון אויפגאנג 5.38
זון אונטערגאנג 5.50

טאג-כראניק

ארבייטסלאזען-שטיצע

(ט) פרייטאג הויבט זיך אן די אויסצאהלונג פון ארבייטסלאזען שטיצע פאר'ן חודש מערץ.

נישט אין פאליציי, נאר אין מאגיסטראט

(ב) פון 1. אפריל וועלען אלע מעלדונגס-ענינים ווערען ערלעדיגט דורך די מעלדונגס-אמטען פון מאגיסטראט.

וועגען דעם נייעם מעלדונגס-סיסטעם איז אין סטאראסטווע געווען פארגעקומען א קאנפערענץ מיט'ן אמטייל פון פאל.-צו קאמענדאנט ניעדזשעלסקי און זאוויק יאעל.

אויף דער הייסער מינוט געכאפט א גנב

(§) אויף דער הייסער מינוט איז פערהאלטען געווארען ביי אן'אטאקירונג אין עלעקטרא ענדע'ס וואוינונג (פיעטריקאווער 84) דער אויסגעזוכטער גנב יוסף חיים געבנער ווען ער האט געגנבעט פון טליינארטש גאס 8.

פון לאדזער האנדעלס-געריכט
:0:

פראצעס וועגען א מלחמה'דיגען היפאטעק-חוב

פאר נישט ריכטיגער ליפערונג איז דער פערקויפער פעראנטווארטליך

ענדערונג אין אופאדלאשטש פון פ. כזשאנאוויטש

(5) אהרן מיכאל אזשעל האט סוף 1911 אויפ'ן סמך פון א רעיענטאלען אקט געגעבען ד. בורעדמאנ'ען (ווארשא, זלאטא 59) א היפאטעק-גאראנטיע אויף א האלב הויז זיינס אין לאדז אין דער הויך פון 20,000 רובעל. אויף דער סומע האט אזשעל זיך פערפליכטעט צוגעבען בירעדמאנ'ען וועקסלען. נאך אזשעל'ס טויט איז דאס הויז איבער אין ירושה צו דער אלמנה היה-שרה און צום זוהן לייב.

אין דער אנקלאגע צום דאזיגען געריכט האט בירעדמאן געבעטען אייבערעכנען די סומע פון 20,000 רובעל, אויף 25 פראצענט, בערעכענענדיג דעם רובעל אויף 2,66 זל. צוליב דעם האט בורעדמאן געבעטען צו ענדערן די דערמאנטע היפאטעק-קוויטונג פון 20,000 רובעל אויף 13,300 זל.

צום געריכט איז איינגעפאסען א פיימע פון ראבין לייב אזשעל, וועלכער זיצט איצט אין ווילנער אויספארשונגס תפיסה; אזשעל בעט אפצולעגען דעם פראצעס וועגען בירעדמאנ'ס אנקלאגע, וויל ער בעזיצט בעווייזען, אז בירעדמאנ'ס פרעטענזיעס זענען אונגערעכטע. דאס צוזאמענקלייבען די דאזיגע בעווייזען קאן ער נישט געשעהן אין זיין אפוועזענהייט. אבער נאכ'ן אויסהערען א נאכצע רייע עדות אין ווארשא, האט דאס לאדזער קרייז-געריכט צוגע'משפט למובת בורעדמאנ'ען 13,300 זל. מיט פראצענטער פון 1925 אן. הערצו נעהמט צו צו דער סומע נאך 10 פראצענט פון 1-טען מערץ 1927 פלוס 1497 זל. קאסטען, וואס דער קאנפליקט האט פערשלינגען און 432 זל. למובת דעם מלוה-בר-אוצר.

די אינצופר.-רענע אזשעל'ס האבען דעם לאנגע גענען דעם אורטייל אנ'אנקלאגע צום אפעלאציאנס-געריכט אין ווארשא. דער פסק-דין פון דער ערשטער אינסטאנץ איז בעשטעטיגט געווארען. הערצו מוזען די אזשעל'ס נאך צוצאהלען 287 זל. בורעדמאנ'ען פאר פיהרען דעם פראצעס אין דער צווייטער אינסטאנץ.

* * *

א צווייטען ענין, וואס דאס ווארשאווער אפעלאציע געריכט האט איבערגעשיקט קיין לאדז איז די אנקלאגע פון מוריצי רייכער פון סאסנאוויעץ (מארשאלקאווסקא 3) געגען שמואל ענגעל פון לאדז, קילינסקי 135.

סוף 1926 האט רייכער געקויפט פון ענגלען 5.608 קילא ביימוואל-אפפאל צו רעכענונגען מאשינען. דעם בעטראף פון 6000 זל. האט רייכער געדעקט מיט וועקסלען. לסוף האט רייכער זיך אנגעצייגט; אז די בעקומענע סחורה איז נישט די זעלבע, וואס די פראבע, לויט וועלכער ער האט געקויפט. די סחורה איז נ.ישט פערנוצט געווארען און לויט נאך אויף דער קופע פון רייכער. רייכער האט דערובער געבעטען דאס געריכט צו אננולירען דעם אפמאך וועגען דער קניה פון דעם אפפאל פאר אונגילטיג און למובת אידם צו'משפט'ן די 6000 זל. מיט פראצענטער. אין יאנואר 1928 איז געלעגט געווארען אנ'ארעסט אויף די 6000 זל. אויף ענגעל'ס פערמעגען. דערנאך זענען אויסגעהערט געווארען א רייה עדות אין ווארשא און סאסנאוויעץ. דער סוף איז געווען, אז רייכער האט געוואונען די פולע סומע פלוס פראצענטער און פראצעס-קאסטען. דערביי האט רייכער געדארפט צוריקגעבען ענגלען 26 באלען אפפאל. ענגעל האט אויף דעם אורטייל אפעלירט. דער פסק-דין פון לאדזער געריכט איז בעשטעטיגט געווארען. ענגעל מוז נאך צוצאהלען רייכער'ן נייע 177 זל. נייע פראצעס-קאסטען.

* * *

אין'ם אופאדלאשטש פון דער פירמע „טעקסטרא", וואס געהערט צו פנחס כזשאנאוויטש אין לאדז האט דאס געריכט בעשלאסען ד. 27. מערץ צו בעטראכטען די ביטע וועגען אויפלעזען דעם אופאדלאשטש, וויל דער קרעדיטאר פון דער אופאדלאשטש-מאסע, „די גאליציישע פאפיר-פאבריק" האט אויפגעהערט צו זיין דער פערזענליכער קרעדיטאר פון כזשאנאוויטש'ן. דער בעל-חוב פון דער גאליצישער פירמע איז איצט געווארען ראזאליא כזשאנאוויטש.

ברענט אויס די אויגען א 17-יעריגען יונגערמאן

גרויזאמע נקמה פון א פערלאזענער געליבטער

אויף ראמבראווסקי-פלאץ 3 האט זיך אפגעשפילט א מורא'דיגע ליבעס-דראמע.

דארט האט ביי א געוויסען האשעלעס סקי געוואוינט אלס סובלאקאטאר דער 17-יעהריגער פריזיער-געזעלע מיעטשיסלאוו קולטשינסקי. זינט עטליכע חדשים האט ער זיך ארומגעפיהרט מיט דער 29-יעהריגער העלענא ראמאנאלסקי, א רינסט פון דער פאמיליע וואלמאן פון וועלבען הויז.

דער פריזיער האט צוגעזאגט דעם מיידעל, אז ער וועט מיט איהר חתונה האבען. יענע איז דערובער צוגעשטאנען, ער זאל וואס גיכער בעשטימען דעם טערמין פון דער חתונה.

קולטשינסקי'ס מוטער האט דעם פערליבטען זוהן אפגערעדט דערפון, באשר ער איז נאך צו יונג, ער דארף איבערשטעהן מיט ראמאנאלסקא'ן. קולטשינסקי האט זיך געלאזט איבער'רעד'ען און ערקלערט זיין געליבטע, אז ער איז צוריקגעצויגען מיט איהר איבערצורעדען.

נעכטען האט קולטשינסקי אפגעשטעלט אויף די טרעפ זיין געוועזענע געליבטע און געפרעגט: „אלזא, וויסטו נישט מיט מיר חתונה האבען?"

— איך האב דיר שוין געזאגט, איך קען נישט — האט ער געענטפערט.

אין דער רגע האט דאס מיידעל אפגעריסען פון אונטערן טוך א פלעשעל מיט זאלץ-זייערע און איהם דערמיט אפגעגאסען.

ביי קולטשינסקי'ן איז אויסגעברענט געווארען דאס לינקע אויג און די לינקע באק. א פערצווייפעלטער האט דער יונגערמאן געגעבען רופען דוקטור.

ראמאנאלסקא איז דערויף ארעסטירט געווארען צו איהרע ברויט געבער, די וואלמאן'ס אין שטוב, האט אויסגעטרונקען א גרויסע דאזע זאלץ-זייערע און איז געפאלען אויף דער ערד אין א בעוואוסטלאזען צושטאנד.

פאגאטאוויע האט ביידע פערוואונדעטע אפגעפיהרט אין שפיטאל.

השתדלות פון קליינהענדלער וועגען שטייערען און עקזעקוציעס

(ד) א דעלעגאציע פון לאדזער קליינהענדלער האט געמאכט אינטערווענירט אין פינאנץ-קאמער וועגען סיגאנרעטלע-געל די שטייערן אין ראטעס פאר ריאנירטע סוחרים. ס'איז אויך בעריהרט געווארען די פראגע וועגען שטייער עקזעקוציעס. דער דעלעגאציע איז צוגעזאגט געווארען נעמען צו פערליכטערונגען פאר'ן קליינהאנדעל.

די פארשטעהער פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור קומען היינט קיין לאדז

(יט"א) היינט קומט צו פאהרען קיין לאדז דער גענעראל-דירעקטאר פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור יעקב לאנדאו און דער בעגלייטונג פונ'ם לייטער פון לאנדאנער יט"א בהוידא, ב. סמאלאר און דעם ווארשאווער יט"א-דירעקטאר מ. מאזעס.

די געסט וועלען אבנשטעהן אין גראנד האטעל.

צוליב מורא פאר עקסמיסיע

סמ'ט זיך א מוטער פון 6 קינדער

(:) אויף פושעגרוועלניאנא 4 האט די ארמע אלמנה סטאניסלאווא זשולקאווסקא צוליב'ן קריזיס פערלוירען איהר ארבייט און איז געפלויגען אהן מיטלען צום לעבען צוזאמען מיט אידרע זעקס קינדער. דער הויז-ווירט איז הער ארימער פרוי דערגאנגען די יאהרען מ.ט אנ'עקסמיסיע, וואס ער ראט אויף איהר ארויסגעקריגען. נישט האבענדיג קיין אויסוועג פון יאוש, האט די עלענדע פרוי נעכטען געקויפט אין אפטייק יאדיגע און צוגעגאסען דערצו גיפט.

אין אנוועזענהייט פון די זעקס קינדער האט זי אויסגעטרונקען דעם גיפט און פערלוירען דאס בעוואוסטזיין. די קינדער האבען געמאכט א יעלה. גומס'ע איז זי אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

יין כשר לפסח

ווילט איהר גוטען ווין אויף ארבע כוסות
און הנאה האבען פאר אייער געלד, נישט פערגעסט
קויפט ראדזינען-וויין דעם בעסטען
פון דער וויין- און מעהד-פאבריק פירמא פראגרעס

פאר א זלאטע פופציג קריגט איהר דארט
א באטשינקע וויין גאר אנ'אנטיק
און דערצו אויך אנדערע ווינען
פון אונזער אייגענער פאבריק

פראגרעס נומער זיבען קויפען אלע
ווייל ער איז גוט, און ביליג אנערקענט
ווער עס קויפט איהם איינמאל
בלייבט אונזער שטענדיגער קליענט

מעהד און וויין די בעסטע סארטען
בעקומט איהר ביי אונז אלערליי
גוט און ביליג איז נאר פראגרעס-וויין
אלטער מארק נומער צוויי.

בלוטיגע מלחמה אין א דארף

(§) אין דארף יאזעפאוו, הינטער באיני, איז נעכטען אויסגעבראכען אנ'אוואנטורע, אין וועלכער ס'זענען אדמגעצויגען געווארען אלע איינוואוינער. אין דער „ארבייט" האט מען גענוצט העק, ווידלעס, שטעקענס, פלאקען. פאליציי האט נאך שווערע מאטערנישען צושטיי בען די קעמפענדע צדדים. איינגע פערזאגען זענען שווער פערוואונדעט געווארען.

15 יעהריגען יובילעאום

פון דער העברעאישע שולע „יבנה"

די איינציגע אין אונזער שטאט העברעאישע שולע „יבנה", וועלכע איז געגרינדעט געווארען אין יאהר 1916 פייערט היינטיגס יאהר דעם 15 יעהריגען יובילעאום פון איהר עקזיסטענץ. אין צוזאמענהאנג דערמיט ארדענט די שולע איין אין פוילישען טעאטער זונטאג דעם 2 טאג חוה"מ פסח א פייערליכע העברעאישע פארשטעלונגען, אויסגעפיהרט דורך די שילער און שילערינס פון דער שולע מיט א זעהר רייכען פראגראם, אין וועלכען עס געהען אריין פראגמענטען און אינסצעניזאציעס פון די ווערק פון י. ל. פרץ, ח. נ. ביאליק, ע. סואה, י. למדן א. א. די שולע מאכט אלע נויטיגע פארברייטונגען, די פארשטעלונג זאל אויספאלען אימפאזאנט. ספעציעלע דעקאראציעס און קאסטיומען ווי אויך מוזיק און פלאסטיק ווערען צוגעגרייט דורך בעקאנטע לאדזער קינסטלער.

די לאדזער יודישע בעפעלקערונג און בעזונדערס די סימפאטיקער פון דער העברעאישע שול, וועלען געוויס ארויסווייזען דעם געהעריגען אינטערעס צו דער דערמאנטער פייערליכער פארשטעלונג. פון דער איינציגע העברעאישער שולע אין לאדז.

אלע ווייסען
אז גוטען, כשר'ן און ביליגען
ווײַן
כשר לפסח
קריגט מען נור אין בעריהמטען
וויין-געשעפט פון
ר' מענדיל בארנשטיין
„בארווין" לאדז
נאוואמיעסקא 30, טעל. 210-58

די גאנדי-בעוועגונג אין אינדיען

אויספיהרליכע שילדערונג וועגען דער רעוואלוציע און איהר גייסטיגען פיהרער

פון טאראבאנד ראי

II.

די איינציגע רעוואלוציע אין אינדיען האט זיך אנגעהויבען א דאנק דער גאנדי-בעוועגונג. די בעוועגונג וויל דורך אהימזא, געוואלדלאזיגקייט, סאטיאגראהא, געהאלדלאזע „נאן קאאפעראשא" און אומגעהארכזאמקייט אויסקעמפען די פרייהייט פון אינדיען.

אהימזא איז דאס נישט טויטען לעבעדיגע בעשעפענישען. לויט גאנדי איז אהימזא און איהר פאזיטיווער פא"ם די גרענעצלאזע ליבע, דאס גרעסטע רחמנות. אהימזא איז נישט נאר דאס נישט טויטען, דאס נישט טון שלעכטס, נאר אויך דאס פאזיטיווע, די ליבע, וואס טוט גוטס אפילו דעם, וואס טוט עוולות. גאנדי קעמפט נישט געגען די ענגלענדער, נאר געגען זייער סיסטעם, וואס איז ענטשטאנען פון דער להוט'קייט נאך געלד. „פאר מענשן, וואס לעבען לויט די געבאטען פון אהימזא, זענען נישטא קיין שונאים. אהימזא לערנט אונז, אז מיר מוזען דעם כבוד פון די, וואס שטעהען אונטער אונזער שוץ, ראטעווען הונדערטער, וואס מיר וועלען זיך אליין אונטערגעבען און די הענד פון די, וואס ווילען בעגעהן דאס פערברעך, און דאס פאדערט א סך א ריעסיגען קערפערליכען און גייסטיגען מוט, אנדער פערטיידיגען קלעפט". דאס פראגראם ווערט געמאכט לויט דער גרויס פון די לעדען, וועלכע דער ליידענדער נעמט אויף זיך. וואס רייכער די לעדען, אלץ שטארקער דער פארשטייט. עס איז דערובער אמאל נויטיג געווען אין קרבן מצד קריסטוס אויף צו בעפרייען א וועלט, פיל מי פיין. די מוט טמה"ר אויסגעשטאנענע לעדען מאכען צו די לעדען א סוף און פערוואנדלען זיי אין גרענעצלאזער פרייד.

ד"ר'ן אפהיטען די געפאטען פון אהימזא קומט מען צו געוואלדלאזיגקייט, וואס איז, לויט גאנדי, א צושטאנד פון פערפאלקומונג. געוואלדלאזיגקייט איז דער ציל. צו וועלכען די מענשהייט שטרעבט, כאטש אומבעוואוסט, אבער מיט נאטור-כראפט. נאר די געוואלדלאזיגקייט מאכט דעם מענש באמת צום מענש. פילקאמענע געוואלדלאזיגקייט איז דאס פאלשטענדיג אפזאגען זיך פון בייז-ווילען בנוגע צו אלעם לעבעדיגען, אויך פנויע שעדליכע אונזעקטען און ווילדע חיות. וועלען מיר בעפרייען די גאדאן קען פון אונזער בעשעפער, וועלען מיר אויך פאר די זינגע בעשעפענישען געפיהלען דאס ארט, וואס קומט זיי. גאנדי זעהט נישט קיין שלעכטס אין א ווינדער-שטאנד אהן דער אנוועדונג פון פיזישע קראפט. „קריסטוס און געשטארבען מיט א דערנער-קרוין אויפ'ן קאפ, זאגט יאנגדי. זיך אנטקעגענשטעלענדיג זיך דער מאכט פון א גאנצער אימפעריע. אין ווען איך רוף אויס א ווינדער-שטאנד אהן געוואלד-אנווענדונג, גיעה איך פשוט און מיט הכנעה אין די טריט פון די גרויסע לערער". גאנדי איז דערבענעדיגונג מיט'ן געדאנק, „אז געוואלדלאזיגקייט איז אונזער מהות. פונקט ווי די אנוועדונג פון פיזישען כח איז דער חוק פון בהמות-מענשען.

דער קוואל, פון וועלכען עס פליסט ארויס די געוואלדלאזיגקייט, איז נישט רבנעה'דיג זיך לאזען בעהערשען פון דעם ווילען פון אונטערדריקער, נאר דאס אנטקעגענשטעלען פון דער גאנצער נשמה געגען דעם ווילען פון צר'אי, דורך דעם קען אנ'איינציגער יחיד זיך אנטקעגענשטעלען דער מאכט פון אנ'אומגערעכטער מדינה און, ראטעווענדיג זיין נשמה, זיין רעליגיע, זיין כבוד, שאפען די פאר איינציגע פאר'ן אונטערגאנג. בעגע נגאוליג פון דער מדינה

זייער נשמה דערגעהט זיין אונטערגאנג פון דער שכל און אלעם. ערע נחכמה דע פערנונפטען. זי איז דאס אייגענע גערשע, דאס ... אויסגעלייגט, דערוויבער איז זי אזוי ווונדערביל אין אין נאכגעבונג צו דער געוועלטיגונג. די נשמה איז די טרעגערין פון ר. גאטסכען. דער כח פון דער נשמה, וואס פערזעלבסט אין קען בע, די בורע יעוצען. אין סאטיאגראהא פערעמפלעכט היינט. עס: דער כח פון אמת. אמת איז נשמה און גייסט הערנט בע ווערט סאטיאגראהא איבערגעזעצט אין ... אלס „גייסט-קראפט" א לאגיש אנטשפרעכענדיג פון דער נשמה איז נישט שטרייט פשוט הערבאר, זאגט גאנדי. אז דער ... זאל קענען ... אז דער טויט איז נישט ... קאמף, נאר זיין דערבסטער פונקט. „אזוי לאנג, זאגט גאנדי, ווי די פעלקער וועלען נישט אנווענדען דאס פאמיליען-רעכט (דאס געזעץ פון ליבע) און נאציאנאלע און אינטערנאציאנאלע פראגען, ד. ה. אין דער פאליטיק, וועלען זיי נים קענען וועלען אויפגעבן. נאר אויף אזוי פיל, אויף ווי פיל זיי פערווירקליכען דאס דאזיגע געזעץ, זענען זיי ראוי בעצייכענט צו ווערען אלס קולטור-נאציעס".

אהימזא, געוואלדלאזיגקייט און סאטיאגראהא האבען אויפ'ן פראקטיש פאליטישען געביט בעקומען זייער אויסדרוק און דער „נאן-קאאפעראשאן" בעוועגונג, וואס גאנדי האט געשאפען נאכ'ן הארטען שלום-אפמאך פון סוועזר. דאס איז געווען דער אינציגער וועג, אויף וועלכען דאס אינדישע פאלק האט ביי דער לאגע געקאנט גיהן. גאנדי האט נישט געוואלט אנרופען א שטרייט מיט די ענגלענדער, ער האט גוט געוואוסט קיין שנאה גרעגען זיי אלס מענשען. ער האט אבער נישט געוואלט האבען צו טון מיט דעם סיסטעם פון זייער הערשאפט. ער האט געזאגט: „די נאן-קאאפעראשאן" בעוועגונג פלוסט נישט ארויס פון א שנאה געגען בעשטימטע פערזאנען, נאר פון דער שנאה צו שלעכטס, וויל אונזער בעוועגונג איז א רעליגיעזע און האט אלס צו בעפרייען דאס פאליטישע לעבען פון אינדיען פון קארופציע, שווינדעל, טעראר און פון דער קאשמארפולער הערשאפט פון די ווייסע... ווען א רעגירונג טוט שלעכטס און איך קאאפעריר מיט איהר, נישט קוקענדיג אויף דעם, דאן האב איך א חלק און איהר שלעכטס. טון און גוט אדער ערשט די מעגליכקייט צו בעגעהן עוולות. עס איז דערובער מיין היב אזא רעגירונג נישט צו אונטערשטיצען. נישט צוליב א געפיהל פון נקמה, נאר בכדי איך זאל זיך אליין נים דארפען מאכען פעראנטווארטליך פאר די עוולות, וואס די רעגירונג טוט אפ". ער בעטראכט נישט די נאן-קאאפעראשאן בעוועגונג אלס אויפשטאנד.... וויל זי פערלויפט אין דער אנוועדונג פון געוואלד. דאס נישט קאאפערירען איז נישט אנטי-ענגליש און נישט אנטי-אייראפעאיש. דאס איז דער קאמף צווישען דער מאכט פון ליכט און ער מאכט פון פינסטערניש, דאס איז דער פראבירשטיין פאר אונזער עהרליכקייט און פעהיגקייט צו נאציאנאלער ארבייט.

יעדער בירגער מוז, פערשטעהט זיך, דאבען דאס רעכט נישט צו אונטערשטיצען א רעגירונג, וואס האט נישט קיין פערשטענדניש פאר זיינע גרויסען. דאס פיהרט אונז צו ווייטערדיגען שריט פון סאטיאגראהא: די אומגעהארכזאמקייט. זאגט גאנדי. איז אומגאנגעם רעכט פון יעדען בירגער. דאס צו אונטערדריקען הייסט ארינשפארען דאס געזעץ אין תפיסה. די אומגעהארכזאמקייט ווערט אנגעווענדעט געגען געזעצען, וואס שטעהען אין סתירה צו דער מאראל, נישט נאר געגען שטרענגער געזעצען, וועגען אנהענגער ווייסען נישט פון קיין מורא פאר א שטראף און טאקע דאס נישט מורא האבען, דאס נישט פחד'ען קיין שונא און דער גרענעצלאזער מוט צו פערטיידיגען דעם אמת, מאכען פון די גאנדי-אנהענגער גער דאס, וואס זיי זענען. קיין זאך דאס זיין נישט אפשרעקען, ווערט איינער א קרבן פון אנגסט-געפיהלען, איז ער שוין פערלוירען. תפלה און פערזונקען זיין אין מחשבות זענען די כוחות. פון וועלכע די גאנדי-אנהענגער שעפען די כחות ביי צוקומען די נערוועזע געפאהרען. אום צו מאכען קלארער דעם דאזיגען געדאנק וועט איך דא צוטרעטען א שטעלע פון דאהן גאפאל מוקערדזשעס בוך „מיר זענען עיקה רגל צום הימאלאיא".

„אויב די ווערסט נישט פערזונקען אין מחשבות — דא טענהט טהאקור קעגעמיש גובר זיין דיין א גסט?"

אז איך האב איהם דערשטוינט געפרעגט: וואס מיינסטו דערמיט? — האט ער געענטפערט:

כדין היה ווערט נישט דער'הרג'עט, אויב עס דערשטיקט זיך נישט פריהער. דערמאנען זיך וועגען דעם אקס, וועלכען עס האט דא נישט לאנג גע'הרג'עט דער טיגער. דער טיגער וואלט עס נישט גע'הרג'עט, ווען די ארימע בריה וואלט זיך נישט דערשראקען דורך שרעקל. לכן וואיען. דאס אומגליק איז געשעהן און אונזער דארף נישט דערפאר, וויל דער טיגער איז געווען אזוי געפערליך, נאר וויל מיר אלע האבען אזוי שטארק מורא געהאט, אז ער האט שוין צווייטען גע'הרג'עט יאך איידער ער איז געקומען און אנגעפאלען אויף אונז. צוליב אם דער מורא פערלאנג איך פון אייך, אז איהר זאלט זיך פערטיפען און נאם.. אום מיר זאלען בעצוואונגען אונזער אנגסט, אזעלכער מיר געהען ארויס. און דעם זעלבען ביז ליינען מיר וועטער: „אין יעדער נאכט האט א טיגער גע'הרג'עט עס געבען אונזער היים אנ'אנטילאפען; מיר האבען דערשפירט ריח נאך דעם מארגענס געדרונגען. און איך האב געפרעגט רעם רוועלונגען מענשען, וואס איז פאר א געריך. „דאס איז דער גערוך פון דעם שרעק פון דער אנטילאפע — האט ער געענטפערט. — די אנטילאפע איז נים

גע'הרג'עט געווארען, וויל זי האט נישט געקענט אנטלויפען פון טיגער נאר ווייל דאס געפיהל פון שרעק האט איהר קיין לעבען אוועקגענומען. זי האט געקענט לויפען שנעלער ווי דער טיגער. זי האט אנטלאפען דערוועהט א טיגער ליגען זי אוועק, אבער באלד נאכדעם בעקומען זי אנגסט, וועלכע פאראליזירט איהרע בעוועגונגען, און לסוף פאסט דער טיגער די אנטילאפע"... גראד אין דער גאנג האב איך געדארפט שטעהן אויף דער וואך. אז איך האב פערלאזען די הייל, האבען די פינגער ערשט אנגעהויבען צו זינגען. דער טיגער איז נאך אלץ געווען דא, כאטש ער האט שוין געהאט פערענדיגט זיין מאלצייט. ער האט אויף מיך א ברול געטון, אבער איך בין געבליבען שטעהן רוהיג און געזאגט צו מיר; איך האב נישט קיין קערפער. איך האב נישט קיין מורא, ער קען מיך נישט צוקומען מיט גוף, וויל איך האב איהם נישט. נאך דעם ווי ער האט מיך אנגעקוקט א פאר מינוטען מיט זיינע אויגען די פונקטעלנדיגע ליכטיגע אויגען, ער אפגעקעהרט דעם קאפ, איז פאמעלאך אוועקגעשפאנט און איז אוועק פונם אין געגנ פון אונזער הייל. אז ס'איז נאך געווען טאג, האב איך פערלאזען דושינגלעס. דעם טעליגען מאן האב מעהר נישט געזעהן, אבער איך קען נישט געדארפט מעהר זעהן. דאס בעקומען מיין לעהרע. נאך טוער עס לעבט אהן שרעק ארער ש.א איז א פרייער מענש. פון דעמאלס האב איך געווירטעט מיין לעבען דער נדער מענשהייט, איך קען נישט קיין אימרעבט, וויל איך טראג נישט זיך קיין שרעק און קיין שנאה".

מענשען אהן שנאה און מורא זענען גאנדי'ס אנהענגער, וואס פראקטישען גאנדער זיין „בעוועגונג" איבער'ן גאנצן לאנד. דאס גאנצע אינדישע פאלק מאכט פערוואנדלען אין מענשען אהן מורא און שנאה.

(דאס ווייטערע קומט)

סענסאציאנעלער פראצעס געגען א לאדזער אפטייק-בעזיצער פאר מיסברויכען מיט שפריט

די לאדזער פראקוראטור האט פער־פיהרט א פראצעס געגען בעזיצער פון אפטייק • סקלאדעם יאקאב כאנא־ווטש פעטראקאווער 23, בעשולדיגענדיג איהם. אז ער האט דעם שפריט, וואס ער האט דערהאלטען פון שפריט־מאנאפאל אויף אויסארבייטען פערפיום, פערקויפט פאר די געטרענקען. הגם זיי האבען דערויף נישט געהאט קיין לאג עסיזען. ווען די מעשה איז ענטדעקט געווארען, האט די צאל־דירעקציע אין ווארשע כאנאכאווויטש'ן פער'משפט אויף א ריזיגער סומע שטראף.

נעבסטען האט אין לאדזער קרייז־גע־ריכט זיך אנגעהויבען דער סענסאציא־נעלער פראצעס געגען כאנאכאוויטש'ן צום פראצעס זיינען ארויסגערופען גע־ווארען 70 עדות.

דעם אנגעקלאגטען פערטיידיגט אדוו. קאפילינסקי.

בעת דער פערהאנדלונג אין געריכט האט כאנאכאוויטש ערקלערט, אז דעם בעזונדערען שפריט האט ער נישט פער־קויפט. נאר פערברויכט צום אויסארבייטען קעלניש וואסער, און צו דעם צוועק האט ער דעם שפריט בעקומען.

די עדות דאגעגען ערקלערט, אז כא־נאכאוויטש האט ווירקליך בעהאלטען די ראנדעלעס ביכער, ווו דער בעשולדיגונגס־אקט ווארפט איהם פאר; דאס האט ער געטאן נאר כדי אויסצוהיטען זיך פון דער שטייער־מאכט.

נאכ'ן אויספרעגען די עדות, נעמט דאס ווארט דער פראקוראר, וועלכער האלט א לענגערער רעדע און פאדערט דעם אנ־געקלאגטען צו בעשטראפען.

דער פערטיידיגער אדוו. קאפילינסקי פערטיידיגט זיין קליענט און בעט דאס געריכט איהם צו בעפרייען.

דאס געריכט געהט אוועק אויף א בעראטונג און 11 אין אווענד ווערט ארויסגעטראגען דער אורטייל, לויט וועל־כען כאנאכאוויטש ווערט בעפרייט פון יעדער שולד.

היינט אויסצאהלונג פון קהלה־שטיצע אויף פסח

די פסח־קאמיסיע בייא דער לאדזער יו־דישער קהלה האט געבעטען זאפנעהאלטען א זיצונג און בעשלאסען אויסצוצאהלען די אונטערשטיצונגען פאר די רעגיס־טרירטע אין די שטיבלעך, בתי־מדרשים און פערבאנדען אין דער זעלבער הויף, וואס פאר־א־יאהרען.

היינט, דאנערשטאג פון 6 ביז 10 אווענד, וועלען די אונטערשטיצונגס־סומעס אויסגעצאהלט ווערען אין דער קהלה. די פארשטעהער פון די פעראיינען, שטיבלעך און בתי־מדרשים דארפען זיך און דער צייט צושטעלען מיט געהעריגע בעפולמעכטיגונגען נאך דעם געלד.

סוחר בע'גנב'עט זיך אליין

(ד) דער פיעטרקאווער סוחר שמעון לעווין, נישט קענענדיג זיך ארויסדרעהען פון די בעלי־חובות, האט אליין בע'גנב'עט זיינע אייגענע שטופ־הפצים און געמאלדען וועגען א גנבה אין דער פאליציי. דער שווינדעל איז אויפגעדעקט געווארען און ער איז פער'משפט געווא־רען אויף 3 חדשים תפיסה.

א קליינע, נאר זיכערע ירושה
פון אמעריקא פאר 2 לאדזער

(§) א געוויסער סטאניסלאוו מיעל־זשינסקי איז און 1907 ארויסגעפאהרען פון לאדז קיין אמעריקא און דא איבער געלאזט א ווייב מיט 2 קינדער אויף אננא 24. איהם איז זונט געטאנגען, האט ער אראפגענומען צו זיך די פרוי אבער די קינדער זענען געבליבען אין לאדז. מיעל־זשינסקי איז בעת אנ'אומגליקס־פאל דער'הרג'עט געווארען. אין א יאהר ארום האט די אלמנה חתונה־געהאט צום צווייטען מאל. אויף אזא אופן איז מיעל־זשינסקי'ס פערמעגען פון 5000 דאלאר אריבער אין ירושה צו זיינע 2 זיהן, וועלכע וואוינען אין לאדז (יוזנער גאס 25). דאס געלד איז צו זאי שוין ארויס־געשיקט געווארען.

אויטא-קאטאסטראפע
אויפ'ן שאסעע לאסק-פאביאניץ

(§) אויפ'ן שאסעע לאסק־פאביאניץ איז געבעטען פערגעקומען אנ'אויטאבוס־קאטאסטראפע. אנ'אויטאבוס איז ארויפ־געפאהרען אויפ'ן וואגען פון פויער אלעי־נישאק און איהם צושמעטערט. די פערד האבען בעקומען וואונדען און דער פויער האט שווער־נישט בעצאהלט מיט'ן לעבען.

זעבצעהניעהריג מעדעל פער'משפט פאר פערשפרייטען פוילישע געלד

(§) און לאדזער קרייז־געריכט איז נעכטען פארגעקומען א פראצעס געגען דער 16־יעהריגער עמיליא אניעלא ניע־רושעלסקא און דער 42־יעהריגער פראני־ששישקא זאמערפעלד. בייזע אלס אנגע־קלאגטע אין פערשפרייטען פאלשע מט־עות. ניערושעלסקא איז שוין אמאל גע־ווען פער'משפט אויף א האלב יאהר תפיסה פאר פערשפרייטען פאלש געלד. איבער מיטער קומט אייצט אפ א שטראף פון 4 יאהר שווערע תפיסה פאר דעם זעלבען פערברעכען. די 16־יעהריגע ניע־רושעלסקא איז ווידער פער'משפט געווא־רען אויף א האלב יאהר תפיסה. די זא־מערפעלד איז בעפרייט געווארען.

אנפאל אויף א כינעזער אין לאדז

(§) מיט איניגע טעג איז אויף פיע־טריקאווער 47 בעפאלען און בערויבט געווארען דער כינעזישער הויזירער צסו־מצי־סין, וועלכער וואוינט אויף גראדזענסקא גאס 3. דעם אנפאלער האט מען נעכטען געכאפט. עס איז דער רא־פינירטער פערברעכער זיגמונט זשעפ־קאווסקי, א בעקאנטער תנא־ברא.

"רייז-פערבאנד פון קראנקען-קאסעס ווערט אין לאדז ליקווידירט

(§) א דעלעגאט פון ארבייטס־מיניס־טעריום וויילט דא איצט און פיהרט דורך די ליקווידאציע פון לאדזער קרייז־פער־באנד פון די קראנקען קאסעס. דאס פערמעגען ווערט אר.בער אלס איינענטום פון קרייז־פערבאנד אין ווארשא. די אני־נעששעלטע זענען געקינדיגט פון 1־טען מאי ד. י.

בעריהמטער אמעריקאנער פרייהייטס-קעמפער חיים סאלאמאן איז געווען א לאדזער

לאדזער סאלאמאנ'ס און סאלאמאנאוויטש'עס האבען שאנסען צו קריגען א גרויסע ירושה

(—) ר. נעשיכטע קלינגט ממש, ווי א מעשה'לע פון טויזענד און איין נאכט, זי איז פארט אנ'אמת.

כדי איבערצוגעבען די פאסירונג מוז מען זיך אומקערען צו א געשיכטליכען פאקט.

אין 1775, ווען ענגלאנד האט געהאלט אונטערדריקען דעם אונאפהענגיגקייטס־קאמף פון די אמעריקאנער פאטריאטען, האט דער יוד חיים סאלאמאן אונטער־גענומען צו פערשטארקען די פרייהייטס־בעוועגונג צווישען די אמעריקאנישע יו־דען און אליין זיך גע'שטעלט אין דער שפיץ פון דער דאזיגער בעוועגונג. כדי בכלל צו זיכערן דעם ערפאלג פון אויפ־שטאנד, האט חיים סאלאמאן, אלס ריי־כער מענש, פארגעלעגט די אנ'אהנטער־מיניגע און אהנפראצענטיגע הלואה פון 650 טויזענד דאלאר. די אנפיהרער פון אויפשטאנד האבען גערן אנגענומען די הלואה און זי דאן פערשריבען אין די ביכער פון דער אמעריקאנישער מלוכה.

אין אנערקענונג פון חיים סאלאמאנ'ס גרויסע פערדינסטען פאר אמעריקא'ס אונאפהענגיגקייט, איז נישט לאנג צו־ריק געגרינדעט געווארען און ניו־יארק א בעציעלער קאמיטעט, צו שטעלען דארט א גרויסען סאלאמאן מאנומענט.

לעצטענס האבען א רייה יורשים פון חיים סאלאמאן זיך געווענדעט צו דער אמעריקאנישער רעגירונג מ.ט א ביטע, זיי צוריקצוגעבען די הלואה פון 650.000 דאלאר, וואס חייב סאלאמאן האט בשעתו געגעבען. אין צוזאמענהאנג דער מ ט איז טאקע אין אמעריקאנער סי־נאט ארגענעמראגען געווארען א פאר־שלאג אויסצוצאהלען די סאלאמאן־הלואה. און אט איז ארויסגעשוואומען פאר דער וועלט די פראגע: ווער זענען די ווירקליכע יורשים פון חיים סאלא־מאן?

ווינער היסטאריקער האבען זיך גע־נישטערט אין פערשידענע ארכיוון, און זיי האבען פעסטגעשטעלט, אז חיים סאלאמאן, דער אמעריקאנישער פאט־ריאט און פינאנסיסט איז געווען א לא־דזער יוד. זיינע יודישע יורשים הייסען סאלאמאן, אדער סאלאמאנאוויטש.

אין ווין האט זיך שוין געבילדעט א יורידישע גרופע פון סאלאמאנ'ס און סאלאמאנאוויטש'ס, וועלכע נעמען אונ־טער אנ'אקציע פעסטצושטעלען, ווער עס זענען די איינציגע יורשים פון בע־ריהמטען אמעריקאנישען יוד.

די ווינער סאלאמאן־גרופע האט זיך געווענדעט צו אונז מיט א ביטע, מיר זאלען זיך פעראינטערעסירען מיט דעם ענין און אנרעגען די לאדזער סאלא־מאנ'ס — סאלאמאנאוויטש'ס, זיי זא־לען זיך שטעלען אין פערבינדונג מיט זיי אין ווין, כדי עפעס איפצוטון פאר דער זאך, וועלכע איז סוף כל סוף נישט אהן שאנסען אויף ערפאלג.

דער אדרעס פון דעם ווינער יורשים־קאמיטעט איז:

מ. סאלאמאנין, ווידען־גאססע, וויען 9.

אין לאדז, וויסען מיר, זענען פאר־האן פיל סאלאמאנ'ס און סאלאמאנא־וויטש'ס. זיי וועט געווים נישט זיין קיין אומ'כבוד צו זיין די יורשים נאך דעם אנערקענטען אמעריקאנער פרייהייטס־קעמפער.

עס ווערט געזוכט

אין דער לאדזער קהלה איז אנגעקו־מען א בריף, לויט וועלכען עס ווערט געזוכט א געוויסע פרוי יהודית, וועלכע האט חתונה געהאט מיט ישראל וואי־לינסקי. זי ראט אמאל געוואוינט אויף פיעטריקאווער גאס. די בעטרעפענדע ווערט געזוכט דורך: ל. גורעוויטש, אפארדאמא 75, לוגווא לעראדא, מעקסיקא.

שרפה אין זייבערט'ס פאבריק

(ד) אין „ברידער זייבערט" פאבריק אויף סיבאלסקא 8 האט נעכטען אויס־געבראכען א שרפה. איניגע פייערלעשער אפטיילונגען האבען ניך איינגעלאשען דאס פייער. דער דאך איז פערברענט געווארען. מומ'ן רויך איז אויך אוועק דער גאנצער גארן. דער שאדען בע־טרעפט 8000 זל.

טעאטער און קונסט

היינט שיגעטי-קאנצערט

היינט אווענד, קומט פאר אין „פיל־הארמאניע" א גרויסער קאנצערט, אויף וועלכען עס טרעט ארויס דער וועלט־בעריהמטער און גענואלער פידלער, דער אונפערגלייכליכער יוזעף שיגעטי.

נייער באהן-טאריף

(ד) פון 1. אפריל נעהט ארבען אין קראפט דער נייער באהן־טאריף, וואס זעהט פאר א פערבילינערונג פון צוויי־בילעטען פאר אייספליגען א. א.

קאמפלוסטיגע פרוי שפאלט דעם קאפ א פאליציאנט

(§) וולאדיסלאוו לעוואנדאווסקי און ווייב פון גדאנסקא 154 האבען זיך געשלאגען צושלאגען מיט די סובלאקאטארען, און אז ס'איז געקומען א פאליציאנט, האט די פרוי איהם געשפאלטען דעם קאפ. מאן און ווייב זענען ארעסטירט.

ראדיא פראגראם

דאנערשטאג, 26 מערץ

לאדזש (233,8) 11.58 שעה צייכען, וועטער בעריכט און פערלעזען פון טעגליכען פראגראם ווי אויך קינא און טעאטער רעפערטואר, 12.15 גראמאפאן מוזיק 12.35 שול פא צערט פון דער ווארשאווער פילהארמאניע 2.40 פערטראג פאר מאטורזיסטען פון פראפ. סט. סומינסקי (טר. פון ווארשא) —.3 פערטראג פאר מאטאציקליסטען פון פראפ. ה. מאשעוויטש (טר. פון ווארשא) 3.35 קאמוניקאט פון דער ליגע פאר לופט און געגען גאז אנגריף פערטיידיגונג פון ווארשא 3.50 פערטראג פון פראפ. ד"ר. וו. ארנומצקי "וואס דארף יעדער פאלאק ווי־סען וועגען שלעזיען" 4.10 שיפער און פישער קאמוניקאט פון ווארשא 4.15 גראמאפאן־מוזיק 5.15 פערטראג פון ווילנא „נאך וועגען גורל פון די קליינע שטעטלעך" 5.45 נאכמיטאג קאנצערט פון ווארשא 6.45 פערשידענעס 7.10 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס־קאמער און פערלעזען פון פראגראם אויפ'ן נאכסטען טאג 7.25 אינפארמאציעס פאר ראדיא דעמעקטאר בצוימער (טר. פון ווארשא) 7.30 גראמאפאן מוזיק פון ווארשא 7.30 ראדיא פרעסע זשורנאל פון ווארשא —.8 פעליעטאן 8.20 פאפולערער קאנצערט פון ווארשא — קאמונגען פון קעמעלביי — אויסצייכענונג פון פוילישען ראדיא 9.30 ערקעסטער הערך שפיל פון ווארשא „קעניג ליר" 10.35 "פ.א.ט" וועטער פאליציי און ספארט קאמוניקאטען ווי אויך טאנץ מוזיק פון ווארשא

פרייטאג 27 מערץ

לאדז (233,8) 11.58 שעה־צייכען, 12.05 גראמאפאן מוזיק 1.15 פערלעזען פון טעגליכען פראגראם, ווי אויך קינא און טעאטער רעפערטואר 2.40 פערטראג פאר מאטורזיסטען פון פראפ. ה. מאשקעוויטש (טר. פון ווארשא) 3.50 לעקציע פראנצויזיש (טר. פון ווארשא) 4.10 קאמוניקאט פאר שיפער און פישער, (טר. פון ווארשא) 4.15 קאמוניקאט פון פערבאנד פאר קירצע כוואליעס (טר. פון ווארשא) 4.45 גראמאפאן מוזיק פון ווארשא, 5.15 פערטראגען פון קראקא „מענשליכע און טירישע צוזיגונגען" פון פראפ. עמיל גאדלעווסקי 5.45 קאנצערט פון בלעך ארקעסטער פון 36 פיעכאטע פולק (טר. פון ווארשא) 6.45 פערשידענעס 7.10 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס קאמער און פערלעזען פון פראגראם אויפ'ן נאכסטען טאג, 7.25 אינפארמאציעס און בעמערקונגען פאר דעמעקטאר בצ זיבער 7.30 גראמאפאן מוזיק 7.40 ראדיא־פרעסע זשורנאל פון ווארשא, — 8 פאפולערער מוזיק פון ווארשא 8.15 סימפאנישער קאנצערט — אויסג. פון ווארשאווער פילהאר. ארק. כאר. און קאנסער־וואטאריום — לייטונג פון גרזעגאזש פיטעלבערג נאך דער טראנסמיסיע „פ.א.ט" וועטער, פאליציי און ספארט קאמוניקאטען ווי אויך רעזער. פון אויסלענדישע סטאציעס.

Dziś w RADJO — Godz. 21.30 — W. Szekspir Król Lear

467 פערזאן אין כלעם פון יאוש און אונגליק

(§) אין פעברואר ד. י. האט די סטאטישע פאגאטאוויע אין לאדז גע־געבען מעדיצינישע הילף 467 פערזאן, דערונטער 200 מענער, 226 פרויען און 41 קינדער ביז 15 יאהר. פון די אלע פאלען זענען 154 פערזאן פלוצלינג פער'חלש'ט געווארען, 22 פערזאן האבען צוברעכען הענד און פיס, 23 פער־זאן זענען בעגאנגען זעלבסטמארד, 11 פערזאן האבען בעקומען שגעון־אטאקען.

זעלבסטמארד

(§) דער 21־יעהריגער בעמוגראף אויגענויש טוטשקאווסקי (וואולטשאנ־סקא 183) האט מורא־האבענדיג צו געהן דינען אין מיליטער, זיך געבעטען דערשאסען מיט א ליאווער. זיין לעבען איז אין א ספק.

טעלעגראמען

יודישע דעלעגאציע ביי מיניסטער בענעש וועגען קאלענדאר-רעפארם

פראג (יטא) דער משעכא־סלאוואקישער אויסערען־מיניסטער ד"ר עדווארד בענעש האט אויפגענומען א דעלעגאציע פון איבערשטען ראט פון די יודישע קהלות און משעכאסלאוואקיי. די דעלעגא־ציע האט איבערגעגעבען דעם מיניסטער די יודישע פאסטולאטען וועגען קאלענ־דאר־רעפארם און האט געבעטען זיי זאל־צען אין גרעג.

מיניסטער בענעש האט פערשפראכען זיך בעשעפטיגען מיט דעם ענין און האט נעבעטען צושטעלען אנ'אויספיהרליכען מעמאריאל.

ארטאגראפישע קאנפערענץ פון „יווא" קומט פאר שבועות

ווילנא (יטא) די הכנות צו דער אר־טאגראפישער קאנפערענץ פון יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט זענען אין פולען גאנג. א גאנצע רייה צענטראלע און לאקאלע אנסטיטוציעס פון פוילען, לעטלאנד, ליטא און רומעניען האבען שוין געמאלדען וועגען זייער אנטייל אין דער קאנפערענץ. פיל ארגאניזאציעס האבען זיך געשפענט א דיסקוסיע וועגען פראגעס פון אויסלייג, אויך אין דער פרעסע האט מען גענומען בעהאנדלען דעם ענין.

צוליב דער דאזיגער ברייטער אינטע־רעסירונג האט דאס אויספיהר־ביורא פון „יווא" בעשלאסען אפצורוקען דעם טערמין פון דער קאנפערענץ אויף קנאפע צוויי חדשים. די קאנפערענץ וועט פארקומען אין ווילנא חנוכת שבו־עות, דעם 22 און 23. מאי. דאס צווייט טע זאמעלבוך „דער איינהייטליכער יי־דישער אויסלייג" ווערט שוין געזעצט און וועט האלטען 12־10 בויגען.

פערבאנד פון שטעט רעקאמענדירט די מאגיסטראטען

צו פיהרען זייער סאציאלע הילף דורך די ג"ח-קאסעס

ווארשא) און אפיציעלען ארגאן פון פערבאנד פון די שטעט (סאמאריזשאנד מיעיסקי) איז פערעפענטליכט אנ'ערקלע רונג פון פערבאנד פון די שטעט (ווייא זעק) מיאסט) וועגען דער ווכטיגער טעטיגקייט פון די ג"ח־קאסעס אויפ'ן גע־ביט פון סאציאלער הילף פאר דער נויט־בעדערפטיגער יודישער בעפעלקערונג און וועגען דער נוצליכקייט פון אנגעמער שטיצען די דאזיגע אנסטיטוציעס.

אין דערמאנטען קאמוניקאט ערקלערט דער פערבאנד פון ד שטעט, אז די ג"ח קאסעס, וועלכע ווערען געפיהרט אונטער דער אלגעמיינער לייטונג פון „דזשאינט" האבען די אויפגאבען צו ערמעגליכען דער יודישער בעפעלקערונג פון פוילישע שטעט צו פיהרען זייערע ארבייטס־ווארשטאטען און זעלבסטשטענדיגע ווירט שאפטען דורך'ן ערטיילען זיי אהן־פראצענטיגע הלואות אומצוקערען אין קליי נע ראטעס.

דער פערבאנד פון די שטעט דאלט, אז די ארבייט פון די ג"ח־קאסעס איז די אמעהרסטען ריכטיגסטע פארם פון סאציאלע הילף, און די דאזיגע הילף איז גלייכצייטיג דער פערהיטונגס־מיטעל פון פערגרעסערן זיך פון די רמה אביונים. אזוי ארום שטיצען די ג"ח־קאסעס און געוויסער מאס די מאגיסטראטען פון ערפילען זייערע אויפגאבען אויפ'ן געביט פון סאציאלער הילף.

צוליב דעם אלעמען, וואלט דער פער־באנד פון די שטעט פאר ריכטיג אויפ־מערקזאם צו מאכען זיינע מיטגלידער אויף דער טעטיגקייט פון די ג"ח־קאסעס אלס ארגאניזאציעס, מיט וועלכע די מא־גיסטראטען דארפען שטעהן און נאה־ענטען קאנטאקט, וואס דאס וועט פיל מיטהעלפען די קאמונאלע זעלבסטפער־וואלטונגען צו ערפילען זייערע אויפגאבען אויפ'ן געביט פון סאציאלע הילף".

—080—

„טאז" צוגעטראטען צו ארגאניזירען די זומער-קאלאניעס אין ווישניאווא-גורא

ווי אזוי די סאלאניעס ווערען איינגעארדענט און וואס ס'איז נויטיג צו טון די אקציע זאל געלונגען.

די קינדער־קאלאניע פון „טאז" גע־פינט זיך אין דער בעקאנטער געגענד פאר זומער־וואוינונגען — אין ווישניא־ווא־גורא.

האדט נעבען וואלד פערנעמט „טאז" א זעהר גרויסען פלאץ, אויף וועלכען עס געפינען זיך 3 גרויסע געביידעס. 2 גע־ביידעס זענען איינגעארדענט פאר די קינדער. אין גרויסע זאלען שטעהען 200 בעטלעך — פאר יעדען קינד א בעטעל. אין יעדער געביידע געפינען זיך גלעזער־נע וועראנדעס, וואו די קינדער האבען פלאץ אויף צו שפילען זיך, און פאל פון א שלעכטען וועטער.

אין יעדער געביידע געפינען זיך בע־זונדערע באדע־צימערן פאר קינדער מיט לויפענדיג וואסער, וואו יעדעס קינד האט די מעגליכקייט זיך וואשען יעדען פרימארגען, פאר'ן עסען, פאר'ן שלא־פען. אין יעדע געביידע איז דא א בעזונ־דער עס־צימער און קליינע צימערן פאר די אויפזעהערינס.

און געביידע איז פערנומען פאר דער־ווירטשאפט. דארט געפינט זיך א קיך, וועשערייא, באדע צימער פאר'ן פערסאנאל וואוינונגען פאר דער אדמיניסטראציע א. א. וו.

צום ערשטען מאל האט „טאז" ארויס־געשיקט קינדער אין 1922 יאהר (260 קינדער). אין צווייטען יאהר 1923 איז די צאהל קינדער שוין פערדאפעלט גע־וואר'ען און האט אויסגעמאכט 588 קינ־דער, אין 1924 יאהר האט געגאסען פון דער זומער־קאלאניע 666 קינדער, און 1925 יאהר 780 קינדער.

אין 1926 יאהר איז די צאהל דער־גרייכט געווארען ביז 800. דאס איז די גרעסטע צאהל קינדער, וועלכע די קא־לאניע קאן אננעמען. די 800 קינדער ווערען איינגעטיילט און 4 גרופען, צו 200 און יעדער גרופע און ארויסגעשיקט אויף 4 סעזאנען. די קאלאניע הויבט זיך אן און דער צווייטער העלפט מאי, ווען די קינדער בעפינען זיך נאך אין די שולען און ענדיגט זיך און דער צווייטער העלפט סעפטעמבער, נאך די וואקא־ציעס. אזוי ווערט אויסגענוצט דער גאנ־צער זומער.

ס'איז זעהר שווער אויסצוקלייבען קינדער. אין די „פאווישעכנע" שולען גע־פינט זיך ביז 16000 (זעכצעהן טוי־זענד) קינדער, אין די הדרים, און פרי־וואטע געזעלשאפטליכע שולען, וועלכע געפינען זיך אינטער דער אויפזיכט פון „טאז" געפינט זיך ביז 2.500 קינדער.— אזוי, אז די פערוואלטונג פון „טאז" האט א שווערע אויפגאבע אויסצוועהלען 800 קינדער פון דער גאנצער צאהל 18500. — דער אופן, ווי אזוי צו קלייבען קינדער איז אפט נעענדערט געווא־רען. היינט ווערען די קאנדידאטען אויס געקליבען פון דאקטאר פון דער שול צו־זאמען מיט דער שול־לייטונג און בע־שטעטיגט דורך „טאז". די פערוואלטונג פון „טאז" בעזוכט די עלטערן פון די קינדער און זייערע וואוינונגען, שטעלט פעסט זייער מאטעריעלען צושטאנד, שליסט אוים אלע קינדער פון פערמעגנ־ליכע עלטערן; דער שול־דאקטאר פון „טאז" אונטערזוכט שוין ענדגילטיק די קינדער און שטעלט צונויף די ליסטע פון קינדער אויף די קאלאניעס.

אזוי ארום ווערען אויף דער קאלאניע ארויסגעשיקט די ארימסטע און שוואכ־סטע קינדער.

די פערוואלטונג פון „טאז" שטרעבט, אז די קינדער זאלען נישט דארפען איינ־צאהלען פאר דער צייט, וואס זיי געפי־נען זיך אויף די קאלאניעס. אמת, ס'איז פאראן א גאנץ קליינער אפצאהל (15 גילדען פון א קינד), אבער דעם אפצאהל טראגען ארויין נישט די עלטערן פון די קינדער, וועלכע ווערען ארויסגעשיקט, נאר די שולע, דער לערער און די שול־אפטעקא. די שולע איז פערפליכטעט צו־זאמלען צווישען אלע קינדער, אדער אויך ארדנען פערשידענע אונטערנעמונגען און איינצאהלען און „טאז" פאר יעדען קינד צו 15 זל. כדי פערלייכטערן דער שולע די שווערע אויפגאבע צוזאמען נעמען די נויטיגע געלדער, ארדענט אמ די פערוואלטונג פון „טאז" צוזאמען מיט די שולען היינטיגען פרייטאג דעם 27 מערץ אנ'אפצייכענונגס־טאג. די איינ־קונפטען דערפון זענען טייליוויז בע־שטימט אויף צו בעפרייען די ארימע על־טערן, וועלכע קענען בשום אופן נישט איינצאהלען דעם קליינעם אפצאהל. מייל־חנו אויף צו דעקען דעם אלגעמיינעם רע פיצוט, ד. ה. צו שאפען די נויטיגע פאנ־דען אויף אויסצוהאלטען די קאלאניעס.

די איינסאמען בעטרעפען נישט ווענ־יגער ווי 45.000 זל. נאר די לאדזשער וואַ־יעוואדשאפט גיט א סובווענץ פון פינף טויזענד זל. אויף די קאלאניעס. דער מא־גיסטראט און די קראנקען־קאסע געבען נישט קיין סובסידיעס. די „טאז"־צענ־טראלע האט אויך אפגעשטעלט די סוב־ווענציע, ווייל זי נויטיגט זיך און געלד. דעם רעשט מוז מען שאפען דא אויפ'ן ארט. מ'וט גרוים מוה קומט דאס אן. א רייה אונטערנעמונגען ווערען איינגע־ארדענט אויף דעם צוועק. א מאסקען־באל אין ווינטער, א גארטען־פערוויילונג און זומער, אפצייכענונגס־טעג פריהלינגס צייט.

יעדער לאדזער יודישער בירגער וועט האבען די מעגליכקייט היינטיגען פרייטאג מיטצוהעלפען „טאז" אין דער שווערער זאך. ביי דיינטיגער שווערער לאגע קען יעדערער מיט א קליינעם אפ־צאהל אין טאג פון אפצייכענונגס־פערקויף מיטהעלפען, אז די קינדער, ארימע און שוואכע, זאלען קענען פערברענגען באטש איין חודש אין זומער אויף דער פרישער לופט, די קינדער בעקומען דארט בעסטע רע דערנעהרונג און זאמלען קרעפטען אויפ'ן שווערען ווינטער.

זאל פרייטאג יעדער ארייגווארפען אין די פושקעס א מטבע, יעדער לויט זיין מעגליכקייט!

שטיצט די זומער־קאלאניעס פון „טאז"!

ד״ר מ. ש.

פערשאָלטענע בלוט

גרויסער שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער היינטיגער צייט

(184 פאָרטזעצונג)

ער האָט נאָכאַמאָל געפּרובט צו'ן אויסקוועטשען. בלוצלינג האָט זיך בעלא מיט א געשריי בויג בעפרייט פון זיינע הענד. דאן האָט זי איהם דערלאַנגט אזא פעסטען שטויס, אז דער מאַן איז צוריקגעשפּרונגען און איז אנידערגעפאַלען אויף די רעלסען.

אין זעלבען מאָמענט זענען יאָהן און איוואַן ארויסגעשפּרונגען אויף דעם באַהן-וועג אויף וועלכען בעלא איז געשטאַנען.

אָבער איידער זיי זענען צוגעקומען צו איהר, האָט דער לאָקאָמאָטיוו געגעבען א וואָרנונגס-צייכען.

אויפ'ן לאָקאָמאָטיוו האָט מען בעמערקט דעם קאמף צווישען די צוויי מענשען און מ'האָט זיך בעמיהט אָפּצושטעלען דעם צוג.

— פאָהר צום טייוועל! — האָט ריינהאַרד אויסגעשריען און דערזעהן, אז דער לאָקאָמאָטיוו איז דערווייטערט בלויז אויף עטליכע טריט פון דעם מעדעל.

— גאָט אין הימעל, רעדבאַרם זיך אויף מיין נשמה! — האָט בעלא אויסגעשריען און אין זעלבען מאָמענט האָט זי זיך אנידערגעוואָרפען אויף די רעלסען.

עס האָט זיך דערהערט א שרעקליך געשריי פון פיל מענשען. דער לאָקאָמאָטיוו איז אריבערגעפאָהרען איבער דעם קערפּער פון יונגען מעדעל.

— זי איז פערלוירען! — האָט מען אויסגעשריען צווישען די מענשען, וואָס זענען געשטאַנען ביי דעם וואָקזאַל.

דער גאַנצער צוג מיט אלע וואַגאָנעס איז אריבער איבער דער אונגליקליכער. דאַן איז ערשט דעם מאַשיניסט געלונגען דעם צוג אָפּצושטעלען.

אלע זענען דאַן צוגעלאָפען אויפ'ן אָרט, וואו דאָס אונגליק איז געשעהן.

אויף די טירען פון די וואַגאָנעס האָבען זיך געעפענט און די פּאַסאַזשירען זענען ארויסגעשפּרונגען.

ווערענדיג אויפמערקזאַם דורך די סיגנאַלען האָבען זיי בעמערקט די שרעקליכע סצענע און זיי זענען צו צום יונגען מעדעל.

עטליכע באַהן-בעאַמטע זענען געווען די ערשטע, וואָס זענען צוגעקומען צו איהר. מ'האָט זי געפונען ליגען צווישען די שינעס.

פון די אויכוואורפען, וואָס האָבען זי פערפאָלגט, איז ניט געווען קיין זכר.

— גאָט אין הימעל, זי איז נישט געוואָרען אנגע-ריהרט! — האָט מיט פערוואונדערונג אויסגעשריען דער ערשטער בעאַמטער.

אָ, זעהט, עס גיעהט איהר בלוט פון אונטערשטען טייל פון קאָפּ. — האָט זיך אנגערופען א צווייטער, וועלכער האָט זיך אראָפּגעבויגען און זי בעטראַכט.

— עס איז גאַרנישט. עס איז געשעהן א וואונדער. די רעדער האָבען דאָס יונגע מעדעל אויסגעמיטען. זי איז בלויז אָהנמאַכטיג. העלפט מיר זי אויפצוהייבען, — האָט געזאָגט אַן אַנדערער.

זיי האָבען דאָס יונגע מעדעל אויפגעהויבען.

עס זענען אָנגעקומען אַנדערע מענשען.

— איז זי טויט?

— ניין, זי לעבט!

— איז זי איבערגעפאָהרען געוואָרען?

— ניין.

— גאָטס וואונדער!

— אזוי האָט מען גערעדט צווישען די מענשען, וועלכע האָבען ארומגערינגעלט ביידע באַהן-בעאַמטע, וואָס האָבען דערמונטערט דאָס יונגע מעדעל.

— גיעהט צוריק! מאַכט פלאַץ! זי איז געראַטעוועט! — האָט געזאָגט דער ערשטער בעאַמטער, וועלכער האָט ארויפגענומען בעלא'ס צאַרט געשטאַלט. האָט זי גענומען אויף זיינע שולטערן און איז אוועק מיט איהר צום וואָקזאַל.

אלע מענשען זענען איהם נאָכגעגאַנגען.

— וואַרט א ביסעל מיט איהר.

— איז זי באמת טויט? — האָבען אַנדערע געפרעגט.

דער בעאַמטער האָט זיך אָפּגעשטעלט, האָט בעלא'ן אראָפּגענומען פון זיינע הענד.

— אָך, זי איז טויט.

— זי בלוטיגט.

— ניין, זי לעבט, — האָט דער בעאַמטער ערקלערט.

— זי איז געלעגען צווישען די רעלסען און דער צוג איז אריבער איהר. די וואונד אויפ'ן קאָפּ האָט זי געקריגען פון א קלאַפּ, — האָט ער ערקלערט.

די דאָזיגע ווערטער האָבען געמאַכט א געוואַלדיגען איינדרוק אויף דער מאַסע, וואָס האָט זיך צונויפגעזאַמעלט.

פּלוצלונג איז אָנגעקומען אַן עלעגאַנטער הער, וואָס האָט געפיהרט אונטער'ן אָרעם א יונגע דאַמע און האָט מיט א בעפעהלענדער שטים געבעטען, מ'זאָל איהם מאַכען פלאַץ.

דער דאָזיגער הער איז נישט געווען קיין אַנדערער, ווי גראַף קאַרל רעננפעלד און די דאַמע, וואָס ער האָט געפיהרט אונטער'ן אָרעם, איז געווען זיין טאָכטער אדעלא.

— ווי שעהן! ווי שעהן זי זעהט אויס, פאָטער! — האָט געמורמעלט אדעלא, וואָס האָט אראָפּגעקוקט אויף דעם יונגען מעדעל, וואָס איז געליגען אָהנמאַכטיג אויף דער ערד.

— באמת, א שעהן פּנים. — האָט אויך דער גראַף בעשטעטיגט.

(פאָרטזעצונג קומט).

צו די לעזער
פון „לאָדזער טאָגעבלאַט"

כדי ענטגעגענצוקומען אונזערע לעזער אין דער איצטיגער צייט, ווען יעדער כמעט נויטיגט זיך אין יורידישע עצות האָבען מיר בעשלאָסען

די אומזיסטע יורידישע הילף

נאָך מעהר צו פערברייטערן. פון איצט אָן וועלען די ספּעציעלע גוט-בעקאַנטע יוריסטען פון „לאָדזער טאָגעבלאַט" אַמטירען אין אונזער אַדמיניסטראַציע

4 מאָל וועכענטליך,

דהיינו: מאָנטאָג און מיטוואָך פון 8 ביז 9 אין אָוענד, ווי אויך זונטאָג און דינסטאָג פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג.
כדי אויך אונזערע לעזער פון דער פּראָווינץ זאָלען קענען געניסען פון דער דאָזיגער אומזיסטער יורידישער הילף מען דאַרף בלויז אויסשניידען און מיטברענגען דעם ספּעציעלען קופּאָן, וואָס וועט געדרוקט ווערען אין די אָזיגע טעג אין „לאָדזער טאָגעבלאַט".

Komplet Freblowski

prowadzony w języku **polskim i hebrajskim** zdrze pierwszorzędną freblankę, został otwarty. Ogólne kierownictwo spoczywa w ręku

p. Sulamity Poznańskiej

(byłei kierow. szkoły języków i nauk handlowych)
Zapisy przyjmuje kancelarja od 9—1 p. p.
S. Poznańska, ul. Magistracka № 20.
UWAGA: Rutynowana nauczycielka udziela lekcyj gry fortepianowej. Pianino na miejscu.

הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה

אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך,
אז תשכן בטח ושאנן, כי הלך בתום
ילך בטח ומעקש דרכיו יודע

איבער דעם זאָלסטו נאָר קומען אין ביורא

פון ד. מאַנעלא

וואָס איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון צווייטען הויף אויפ'ן ערשטען הויף פּיעטריקאָווער 17, לינקע אָפיציגע פאַרטער, טעל. 124-95

וואו עס ווערט פּינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאַפט געמיטיבען אַלערליי ביטעס: ציווילע, קאָרנע האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס, אַדוואָלאַניעס, קלאַוזולעס זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פּוילען, הפּגען דירות אין אורזשנד ראַזיעמטשי. ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפּראַכען. בעמ.: קלאַוזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט אין משך פון 24 שעה.

מיט אַכטונג ד. מאַנעלא, פּיעטריקאָווער 17, 1-טער הויף

תשובות: ... [illegible]

שייטלען

ביי מיר בעקומט מען גרייטע און בעשטעלטע שייטלען ביליג ווי אויך קעמען קאַמיענאַ 1, 2-טען טויער, 2-טער שטאָק פראָנט ווייסקאָהל.

צו וואָס ליידען שמערצען פון אַרציסקעס,

אז אין 2 טעג קענט איהר זיי בעזייטיגען נוצענדיג פּלאַסטער „ראַדיקאַל" פּרייז 30 גר. אויך קינסטליכער שניי נוצט אויף פערשידענע פערוויילונגען, ווי בעלער חתונות א.ז.וו. א שאַכטעל געניגט אויף 100 סעאַנסען פּרייז 30 גר. צו בעקומען ביים צייטונג פער-קויפער, ווינער, פּיעטריקאָווער 10.

קינא ZACHETA

זגיערזשער-גאַס 26.

פון היינט ביז'ן 1-טען אַפּריל ווערט געגעבען

א פּראַכטפולער דאָפּעלט-פּראָגראַם!

1-טע בילד

דראַמע פון שנאה און נקמה — דראָהונג — דער פערטעטרישער פּאַפּיראָס — ווילדע רייזע — אונטער די רעדער פון לאָקאָמאָטיוו

„דער שאָטלענדישער עקספּרעס"

הויפּטראָלען: פאַולינאַ דזשאָנסאָן און ריימאַן מילאַרד.

2-טעס בילד

„פריהלינג אין פּראַטער"

זעהר פרעהליכע פּאַסירונגען פון הוליאַדיגע אָפיצירען. א פילם פול מיט געלעכטער, סענטימענט, פּיקאַנטעריע און קאָמיזם.
אין די הויפּטראָלען: ליליאַן עלי און ווערנער פּוטערער.
בקרוב: „צוויי וועלטען".

אויסגעצייכנ. אָרקעסטער אונטער לייטונג פון י. סטעפּאַנסקי אָנפאַנג פון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 א זייגער נאָכמיטאָג. — שבת, זונטאָג, און הגאות 12 א זייגער פאַרמיטאָג. פּרייזען ערמעסיגט. דער זאַל איז גוט געהייצט.

ב"ה

בעקאַנטמאַכונג

וויכטיג נייעס פאַר אלע יודען!

צוליב'ן פערלאַנג פון פיל יודישע לעזער סימפּאַטיקער פון ספורי צדיקים, האָב איך ארויסגעגעבען אויך אויף יודיש די בעשרייבונג פון בעוואוסטען צדיק וקדוש עליון מרן ר' ישכר בער מראַדאָשיץ זצ"ל, וועלכעס רופט זיך ספר „פועל ישיעות" וואָס איך האָב איבערגעזעצט פון ספר „נפלאות הסבא קדישא", וואָס איך האָב ארויסגעגעבען כדי יעדער יוד זאָל קענען לעזען און פערשטעהן די וואונדערליכע זאַכען, וואָס עס איז געטון געוואָרען דורך דעם א"ד צדיק זי"ע אין בין זיכער, דאָס ווער עס וועט עס לעזען וועט זיך געוויס פערשאַפען אַן אמת'ן עונג רוחני. גלייכצייטיג בין איך מודיע דאָס עס איז נאָך ביי מיר צו בעקומען דאָס ספר „נפלאות הסבא קדישא" מיט ריגאַל פּאַפּיר אין א זעהר שעהנעם בונד צום פּרייז 3 זל. פאַר א ספר. אויך איז ביי מיר צו בעקומען דאָס בילד פון דעם זעלבען צדיק וקדוש זי"ע

הצעיר ראובן חיים אלכסנדר בעהמח"ס נפלאות „הסבא קדישא"
טשאַרניכא לאָדז, קאַמיעננאַ 17.

די ספרים זענען אויך צו בעקומען אין די ספרים-סקלאַדעס:
ש. שאַפּירא, פּולנאָצנאַ 6, ח. ראָטענבערג, נאָוואָמיעסקאָ 31 און
י. שלאָמאָוויטש, נאָוואָמיעסקאָ 16.

טעלעגראַמע !!!

צו די ה"ה שניידער און שניידערינס

ס'זענען אָנגעקומען די נייעסטע קלאַשאָווע און קאַרבירטע פּליסיר-מאָדעלען

ERNST HENTSCHEL
Łódź, Piotrkowska 82

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנגעלעגענהייטען זאָלסטו קומען אין ביורא

פּעטריקאָווער 17

2-טער הויף פאַרטער

דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס, קלויזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פּוילען אין משך פון 24 שעה. אַפּעלאַציעס, אַפּאַזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען ווערען פּינקטליך און קאַמיסאַריאַט-זשאַנדי, ... [illegible] אויף גאַנץ פּוילען און גאַליציען ווערען פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט צו די ביליגסטע פּרייזן. שותפות-אַקטען, סטאַטוטן, איבערזעצן אינטערציזיעס, אַקטן, דאַראַוויזנעס אַלערליי ספּראַוועס ווערען אָנגענומען אַדורכצופיהרען, טועלנטועל מיט אַנ'דוואָקאַט.

די איינציגע טאָכטער פון ישראל מאַנעלא
2-טער הויף פאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79.

בעמ.: דאָס ניי · „געבאַקענע" מאַנעלאַ-ביורא אויפ'ן ערשטען הויף האָט נישט קיין שום שייכות מיט'ן לאַנג-עקזיסטירענדען ביורא, וואָס געפינט זיך

אין צווייטען הויף פאַרטער

טעלעפאָן 148-79

טליתים-פאַבריק

אויסאַרבייטונג פון וואָלענע, האַלב · וואָלענע ויידענע טליתים כמו טערקישע, יאַראָסלאַווער און קאָלאָמעער, ווי אויך אויסלענדישע, טליתים קטנים הורט און דעטייל מיט אויספערטיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציציח.
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל ביי

א. ה. ציטריןאָווסקי,

קאַמיעננאַ 1, אין צווייטען טויער פאַרטער.
בעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אלטע טליתים צו וואַשען.

Dr. med. M. ROZENTAL

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אַקושער און פרויען-קראַנקהייטען
11-טער ליסטאָפּאַד (קאָנסטאַנטינער) 19
טעל. 223-34
נעהמט אָן פון 4 א זייגער נאָכמיטאָג ביז 6 אָוענד
אין לעטשניצע „פּאָמאָץ", אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1, פון 1 א זייגער ביז 2 נאָכמיטאָג.

Dr. A. Mazur

וואָסכאָדניאַ 67, טעל. 166-01
נעמט אָן פון 10—1.30 און פון 4—6 אָוענד.

Dr. med.

A. Szpryngier

אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען.
נעמט אָן אין לעטשניצע „צענטראַלנאַ" פּיעטריק. 62 פון 3—4 און אין דער היים קילינסקיעגאָ 30 פון 5—7 נאָכמ. טעל. 222.27.

Dr. med. Nunberg

כירורג

האָט זיך איבערגעצויגען קיין לאָדז.
אָרדינירט פון 4—6 נאָכמ.
פּעטריקאָווער 86 טעלעפאָן 136-27
נאָך די עמפּאָנגס-שעה'ן טעל. 211-89

Dr. Niewiażski

צוריקגעקעהרט
ספּעציאַליסט

פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוועכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען
און עלעקטראָ-טעראַפּיע אַנאַליזען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג פון 9 ביז 1 א זייגער נאָכמיטאָג.

Dr. Wołkowyski

האָט זיך איבערגעצויגען אויף
צעגיעלניאַנאַ 36
טעלעפאָן 216-90
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע. אַלע-אַרט אַנאַליזע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַלען.
נעמט אָן פון 9—2, און פון 5—9 אָוענד,
בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. H. Karaś

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
זגיערזשער 16
נעהמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 3 ביז 7 אָוונד

Dr. med H. Różaner

ספּעציאַליסט פון הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען און קינדערלאַזיגקייט
נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-68
נעהמט אָן פון 8—10; 5—8 אָוונד
א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. M. GOLDFARB

זאַוואַדזקאַ 18, טעל. 115-93
הויט, האָר און געשלעכטס-קראַנקהייטען
פּיעל-שמאַרץ ... [illegible]

FORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוועכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערוועז-קראַנקהייטען.

קוואַרץ לאָמפּע-עלעקטרישע היל-מאַסיגעס-[illegible]

טעגליך פון 8 א זייגער פריה ביז 9 אָוענד
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג
בעזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען

וויזיט 3 זלאָטעס

מעכאַנישע שלאָסעריי און וויסעריי

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11 (róg Zachodniej)

נעמט אָן פערשידענע שלאָסעריי-אַרבייט און אויטאָגענישע שווייסונגען אונטער גאַראַנטיע.
פּריוואַט-וואוינונג גדאַנסקאַ 20. וו. 17.

וויכטיג פאַר דאַמען!

נאָר פאַר 2.50 זל.
מאַכט איך די עלעגאַנטסטע דאַמען-היטע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבעראַרבייטע איך אויף נעגעליך ניי.
געדענקט דעם אדרעס:
23 זאַוואַדזקאַ 23
אין הויף, 2-טען איינגאַנג, לינקס פאַרטער.
בעמ.: נייע-היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויספערטיגונג — 50 פּראָצ. ביליגער ווי איבעראַל
„TOLA"

דאַמען-סאַקעווקעס

פון אַלטע פילץ-היטען אינט אָהערשיר מענער אדער דאַמען-היט, מאַן איך די שענסטע פאַסאָנס סאַקעווקעס אין פיינסטער אויספיהרונג צו שטאַט ביליגע פּרייזען.

אַבאָנעמענטס-פּרייז ... [illegible] אַנאָנסען-פּרייז ... [illegible]
Redaktor-wydawca A. Nemberski
Drukarnia S. i M. Samberskich w Łodzi, Piotrkowska 86